

Kainuun, Paltamon ja Sotkamon paluumuuttotutkimus 2022

TUTKIMUSRAPORTTI

Kajaanin kaupunki, Paltamon kunta ja Sotkamon kunta

15.3.2022/Taloustutkimus Oy

Sisällysluettelo

▪ Tutkimuksen toteutus	3
▪ Vastaajarakenne	5
▪ Yhteenveto tuloksista	11
▪ Vastaajien kiinnostuksen kohteet	15
▪ Arvot ja asenteet muuttajien keskuudessa	25
▪ Muuton syyt ja motiivit	27
▪ Suhde entiseen kotikuntaan	30
▪ Paluumuuton houkuttelevuus	37
▪ Paluumuuton mahdollistavat tekijät	40
▪ Paluumuuttoa estävät tekijät	48
▪ Kainuun kunnan vertailu entiseen / nykyiseen kuntaan	52
▪ Median seuraaminen	61
▪ Muuttoaiheet 5 vuoden kuluessa	64
▪ Liitteet	

Miten tutkimus tehtiin

Tutkimuksen toteutus

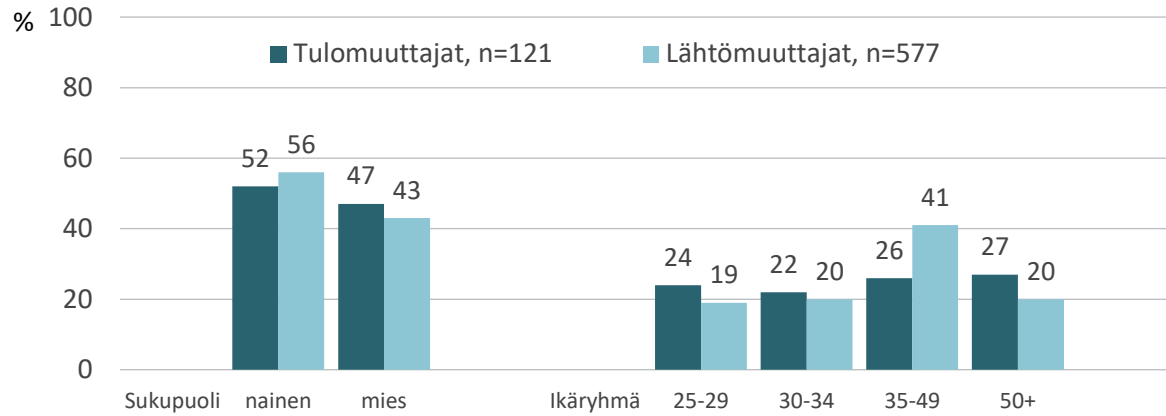
- Tämän tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Kajaanin kaupungin, Paltamon kunnan ja Sotkamon kunnan toimeksiannosta.
- Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena on kartoittaa kolmesta kunnasta muuttaneiden ajatuksia muuttoon johtaneista syistä ja mahdollisesta paluumuutosta. Tätä tukee myös se, että tutkimuksesta saadaan vertailutietoa kuntiin muuttaneiden näkökulmasta.
- Tutkimuksen kohderyhmän muodostivat tällä hetkellä 25-79 –vuotiaat vuosina 2000-2021 poismuuttaneet sekä vuosina 2010-2020 kuntiin muuttaneet henkilöt. Muuttajien yhteystiedot Taloustutkimus hankki kumppaninsa Bisnoden välityksellä.
- Tutkimus on tehty push-to-web-menetelmällä 3.2.-22.2.2022 välisenä aikana. Tutkimuksessa lähetettiin saatekirje (sisälsi QR-koodin ja linkin tutkimussivustolle) ja ohjeistus sähköiseen vastaamiseen. Kutsuja lähetettiin kaikkiaan 5000 kpl.
- Vastauksia tuli kaiken kaikkiaan hieman yli 700, joista tarkistuksen jälkeen hyväksyttävästi lomakkeen oli täyttänyt 698 vastaajaa. Vastausaktiivisuus on näin ollen 14 %.
- Aineistoa ei ole painotettu.
- Taloustutkimuksen laadunvarmistusmenettelyt ja tulosten julkaisuohjeet ovat liitteenä.
- Yhteyshenkilöinä tutkimuksessa ovat Timo Myllymäki, Kari-Pekka Töyrylä ja Jaakko Kaakinen: etunimi.sukunimi@taloustutkimus.fi, 010 7585 11 (vaihe).

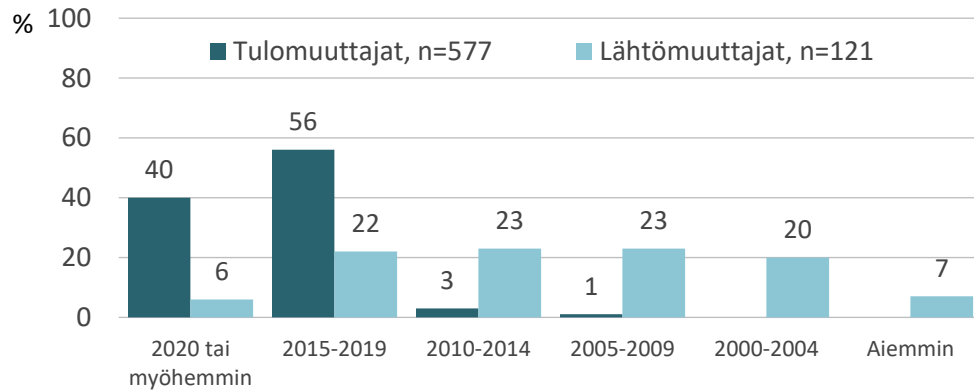
Vastaajarakenne

Vastaajien taustatiedot

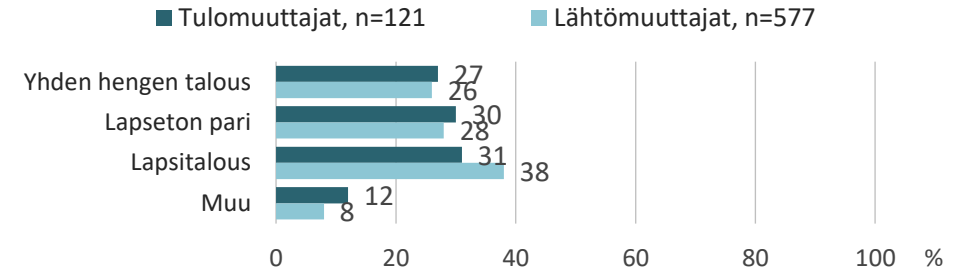
Sukupuoli ja ikäryhmä

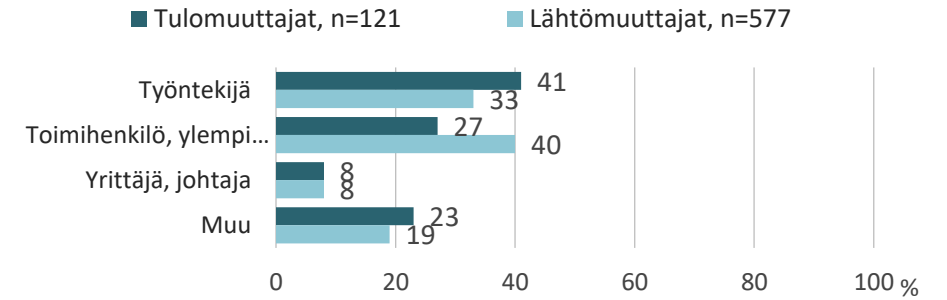
Minä vuonna muutti

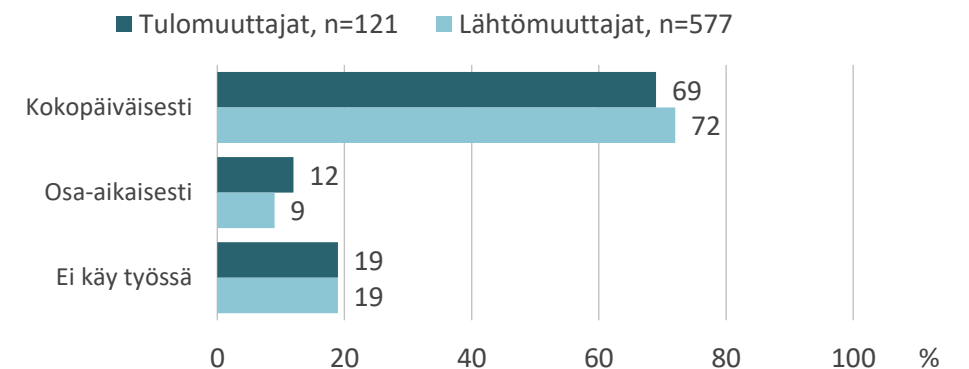
Talouden koko

Ammatti

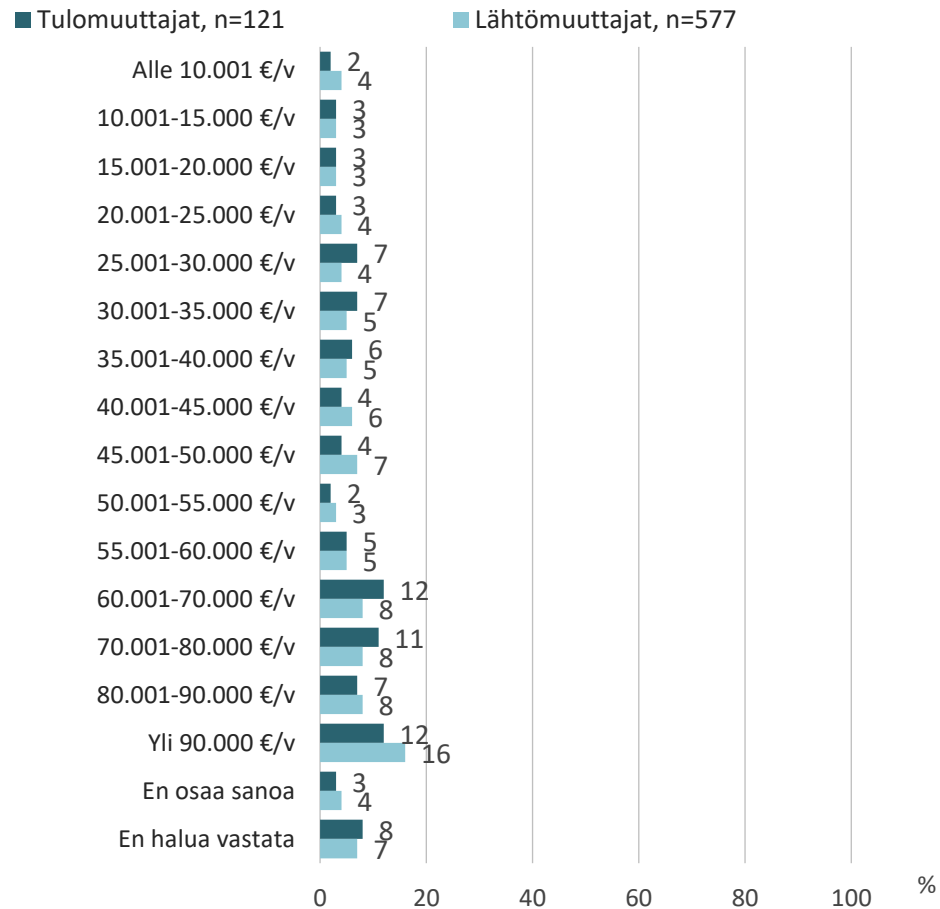

Työssäkäynti

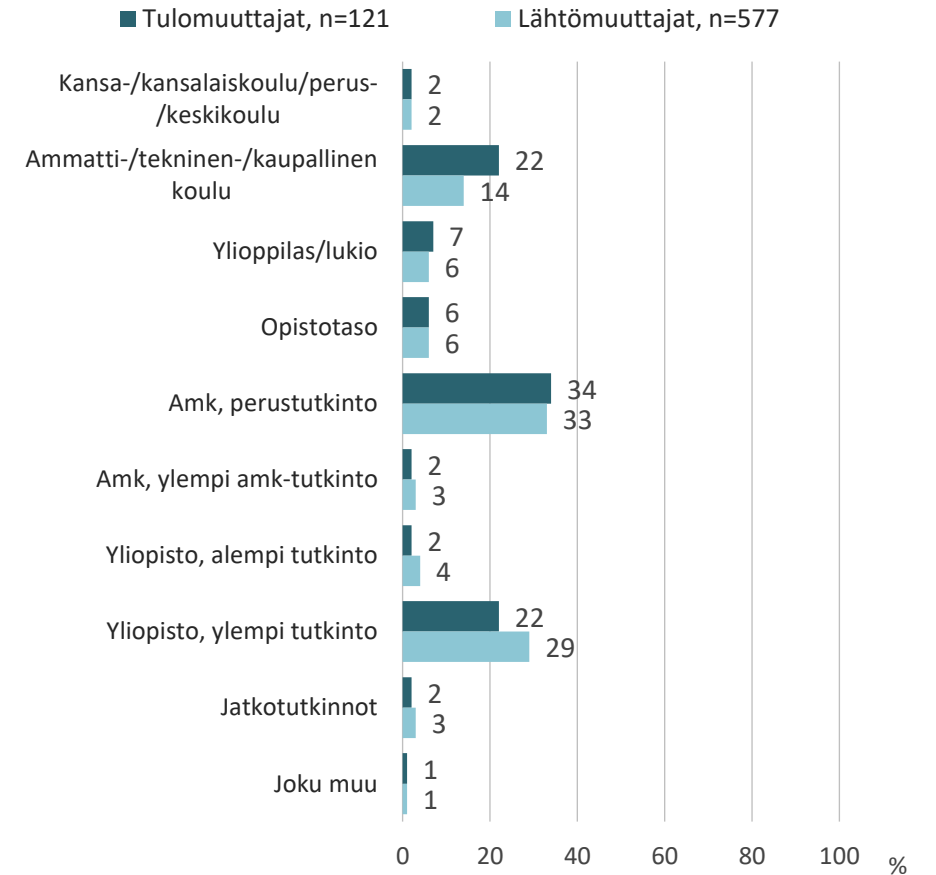

Vastaajien taustatiedot

Talouden bruttotulot € / kk

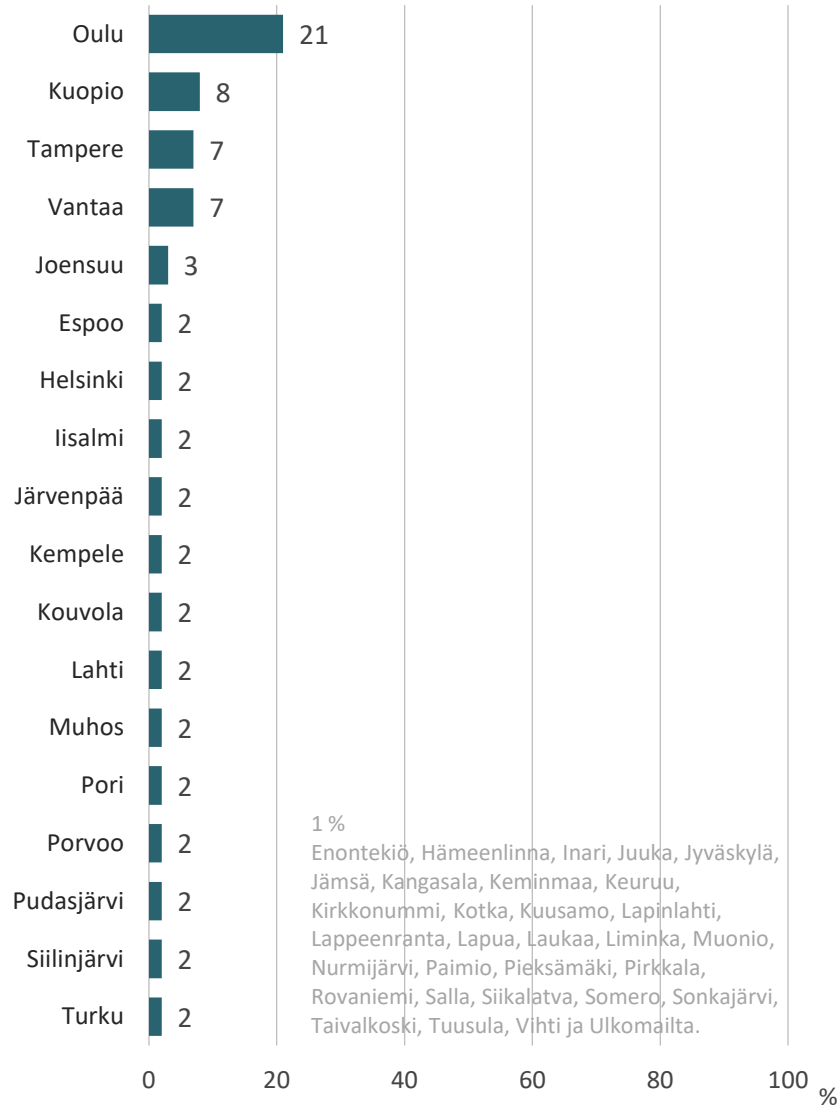
Koulutus

Vastaajien taustatiedot Tulomuutto

*Oulu yleisin
muuton lähde*

Mistä kunnasta muutti?

Kajaani TOP 5
 Oulu 28 %
 Tampere 10 %
 Kuopio 8 %
 Vantaa 7 %
 Espoo 3 %

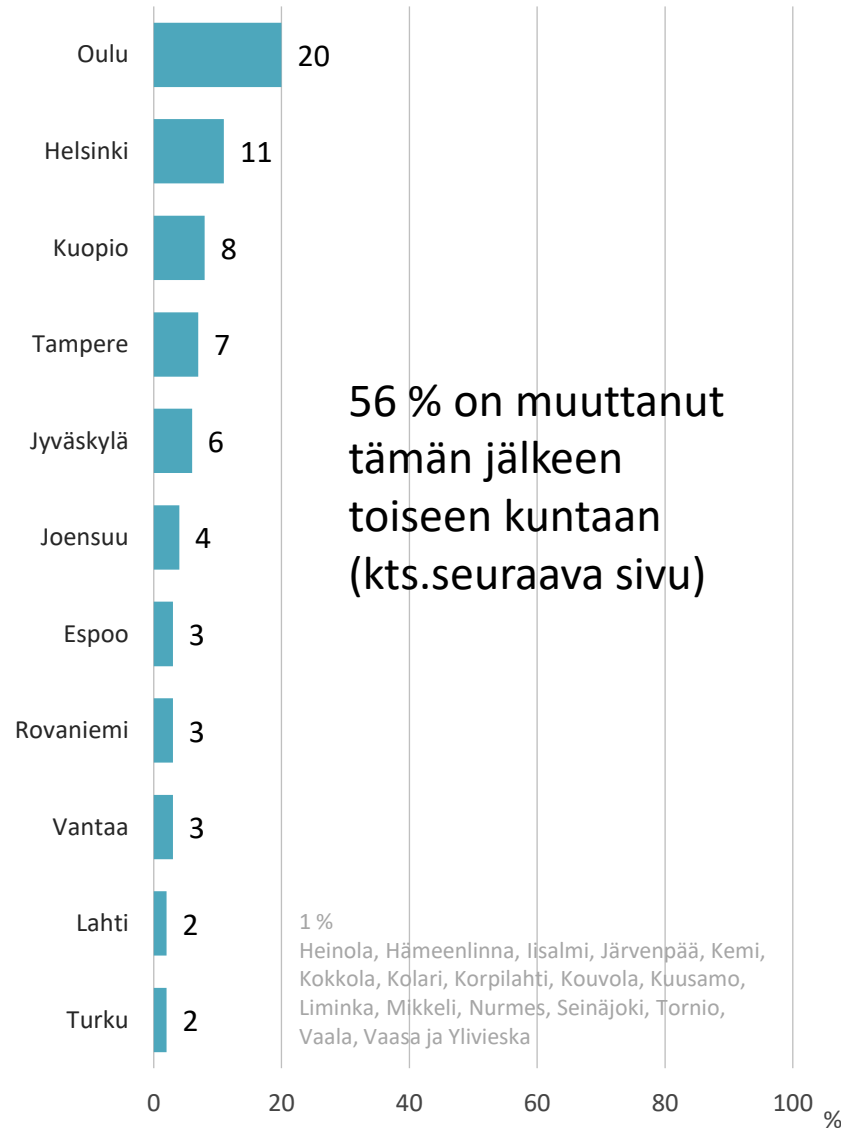
Paltamo TOP 5
 Oulu 22 %
 Muhos 13 %
 Siilinjärvi 9 %
 13 kuntaa 4 %

Sotkamo TOP 5
 Oulu 11 %
 Kuopio 11 %
 Vantaa 8 %
 Lahti 5 %
 25 kuntaa 3 %

Vastaajien taustatiedot Lähtömuutto

Oulu yleisin muuton suunta.

Mihin kuntaan muutti?

56 % on muuttanut tämän jälkeen toiseen kuntaan (kts.seuraava sivu)

Kajaani TOP 5
 Oulu 22 %
 Helsinki 13 %
 Kuopio 7 %
 Tampere 7 %
 Jyväskylä 5 %

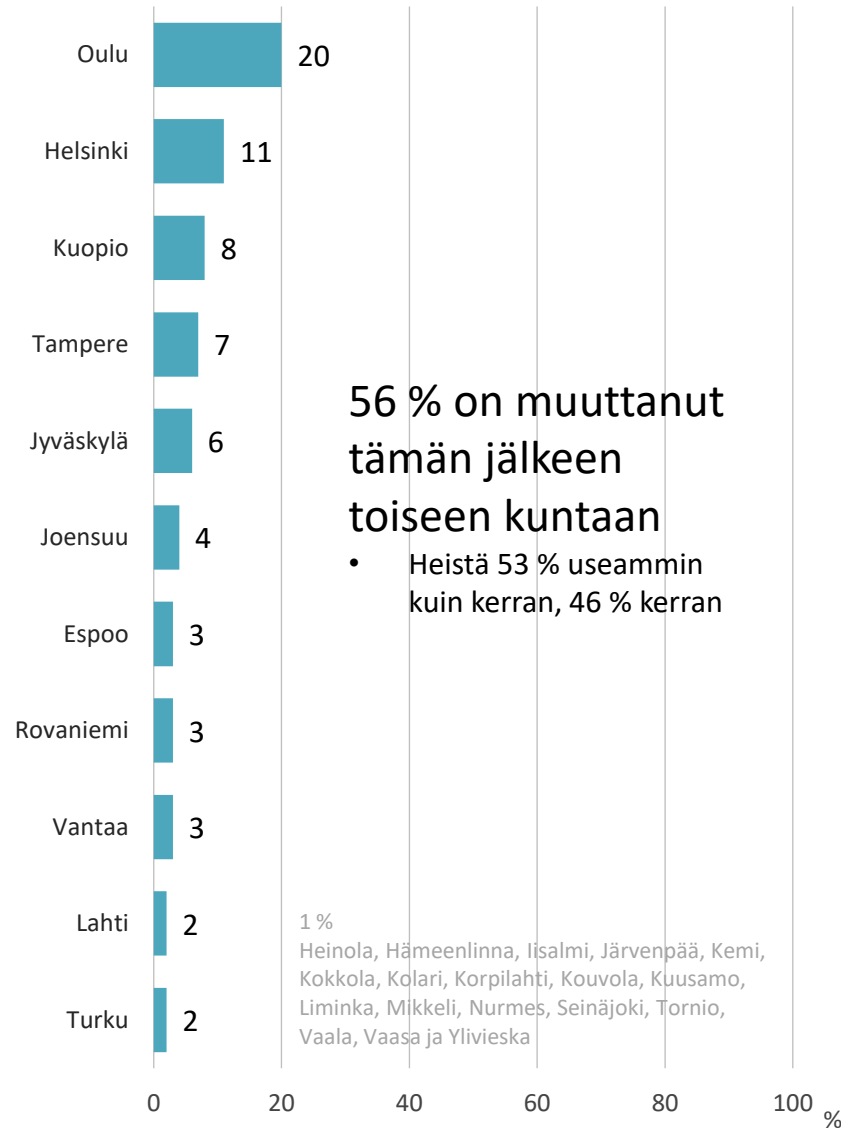
Paltamo TOP 5
 Oulu 28 %
 Helsinki 9 %
 Kuopio 5 %
 Tampere 4 %
 Jyväskylä 4 %

Sotkamo TOP 5
 Oulu 13 %
 Kuopio 12 %
 Jyväskylä 9 %
 Helsinki 8 %
 Tampere 8 %

Vastaajien taustatiedot Lähtömuutto

*Oulusta
jatkettu
matkaa
muualle*

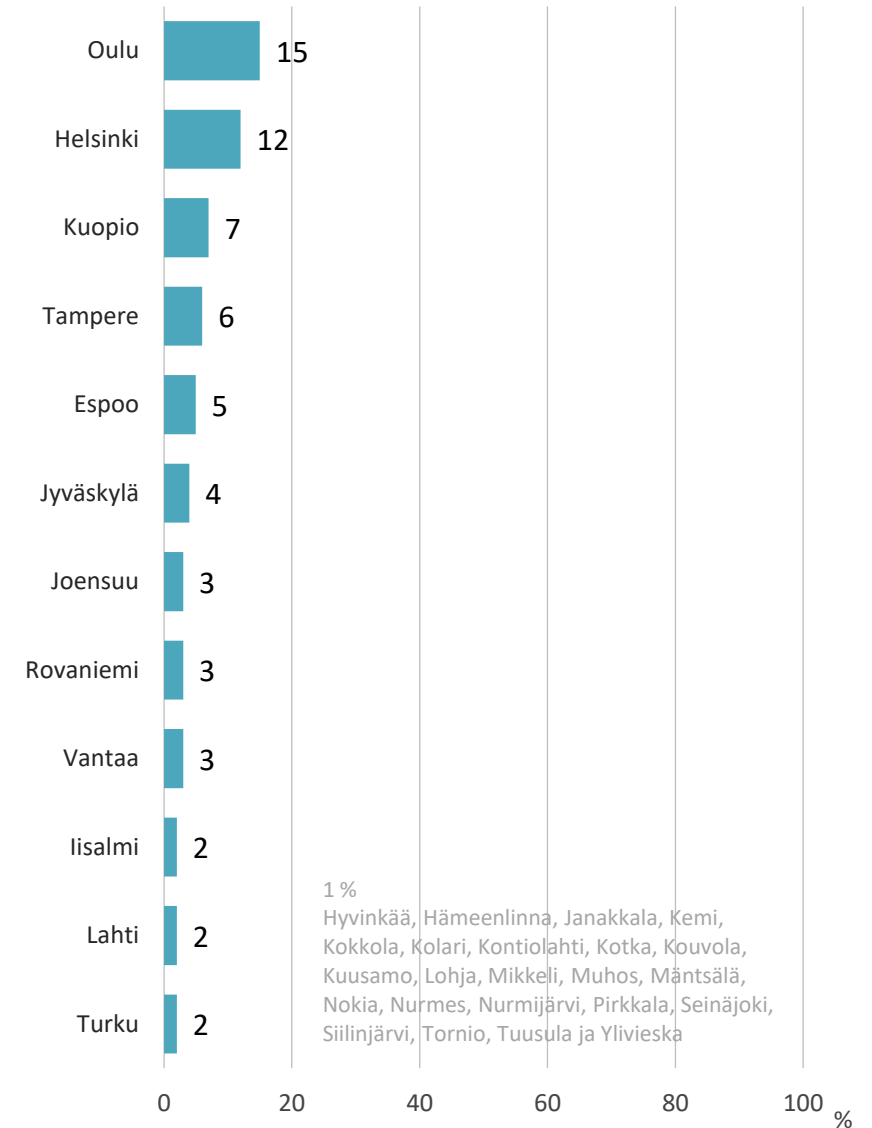
Mihin kuntaan muutti?

**56 % on muuttanut
tämän jälkeen
toiseen kuntaan**

- Heistä 53 % useammin kuin kerran, 46 % kerran

Missä kunnassa asut nyt?

Yhteenveto tuloksista

Tiivistelmä ja johtopäätöksiä

- Pois on muutettu ensisijaisesti opiskelun, työn tai elämänlaadun vuoksi.
- Neljä viidestä käy entisessä kotikunnassaan vähintään silloin tällöin. Joka kymmenes ei ole ollenkaan kiinnostunut entisestä kunnastaan.
- Kaksi kolmesta poismuuttaneesta seuraa työpaikkatarjontaa Kainuussa.
- Entiseen kuntaan liittyviä asioita seurataan ensisijaisesti tuttavien ja ystävien avulla, mutta myös valtakunnan uutisista, paikallislehdestä ja kunnan somekanavista.
- Reilu joka kolmannes poismuuttaneista omistaa vapaa-ajan tai muun kiinteistön jossakin päin Kainuuta.
- Muutto vakituisesti johonkin päin Kainuuta houkuttelee joka neljättä poismuuttanutta. Kuntakohtaisesti paras tilanne on Sotkamossa. Sieltä muuttaneista 28 prosenttia on jollakin tavalla kiinnostunut paluumuutosta, Kajaanin osalla lukema on 17 ja Paltamon kohdalla 16 prosenttia (entisistä asukkaista voisi muuttaa takaisin).
 - Perinteisten sosio-demografisten muuttajien tarkastelu potentiaalisten paluumuuttajien osalta ei tuota kovin hedelmällistä analyysia, sillä erot esimerkiksi naisten ja miesten sekä eri-ikäisten poismuuttaneiden välillä ovat kohtuullisen pieniä, vaikkakin naiset ovat miehiä kriittisempiä paluumuuton suhteen. Iktarkastelussa poikkeuksen tekee Sotkamo, missä paluumuutto houkuttelee erityisen usein 40-59 –vuotiaita. On tärkeää tarkastella entisten kainuulaisten arvoja ja asenteita sekä kiinnostuksen kohteita ja entiseen kuntaansa liittyviä mahdollisia puutteellisia mielikuvia, joihin voi viestinnän avulla pureutua.
- Paluumuuton kannalta ratkaisevimpia asioita ovat oma ja puolison työ, luonnonrauha, liikuntamahdollisuudet, tuntee jo entuudestaan ihmisiä sekä turvallisuus ja terveystyöt. Kainuun kuntiin muuttaneilla useimmin muuttoon vaikuttivat samantyyppiset asiat, heillä korostuu jonkin verran poismuuttaneita useammin halu palata juurilleen, toisaalta poismuuttaneita harvemmin kuntiin muuttaneilla korostuu puolison työt.
- Paluumuuttoa estävänä asiana mainitaan useimmin ajatus siitä, ettei Kainuussa ole töitä itselle eikä puolisolle. Samoin voidaan ajatella, että jos työtä olisi tarjolla tai siitä olisi enemmän tietoa, olisi muutto Kainuuseen houkuttelevampaa.

Tiivistelmä ja johtopäätöksiä

- Verrattaessa Kainuun kolmea kuntaa (entistä tai nykyistä) nykyiseen (poismuuttaneet) tai entiseen (tulomuuttaneet) nähdään, että Kainuun kolmen kunnan vahvuuksina voidaan nähdä erityisesti: ympäristö ja luonto, asumisen hintataso, elämisen kustannukset ja yleinen turvallisuus. Selvimpiä heikkouksia ovat liikenneyhteydet ja jo aiemmin mainittu työtilanne tai arvio heikosta työtilanteesta. Myös kulttuuritarjonnan ja erilaisten palvelujen osalta Kainuun kolmen kunnan koetaan olevan heikompi. Varhaiskasvatus- ja peruskoulupalveluiden osalta täytyy kuitenkin sanoa, että Kainuun kolmeen kuntaanmuuttaneet arvioivat niitä selvästi myönteisemmin kuin Kainuusta poismuuttaneet.
- Muuttajien houkuttelemiseksi toteutettavan viestinnän suunnittelussa tulee huomioida melko perinteisiä asioita: perinteisyys, vakaus, Kainuun luonto, mutta lisäksi kannattaa korostaa hyviä liikuntamahdollisuuksia ja luontoon liittyviä harrastusmahdollisuuksia. Näissä tulee kuitenkin huomioida sävyeroja, joitakin kiinnostavat metsästys/kalastus/eräily, toisia marjastus/sienestys, kolmansia vaeltaminen/kansallispuistot ja neljänsiä erityisesti ympäristönsuojeluun liittyvät arvot. Mitä kaupunkilaisemmaksi entinen kainuulainen ehtii kiinnittyä, sitä haastavampaa heitä on houkuttaa palaamaan. On tärkeää saada esimerkiksi opiskelemaan muuttanut paluumuuttoviestinnän pariin jo opiskelujen aikana. On todennäköisempää saada palaajia pienemmiltä paikkakunnilta tai maakuntakaupungeista.
- Kunnilla on yhteisiä korostettavia asioita: Luonto, Asumisen ja elämisen kustannukset, Turvallisuus, Terveystieteidenhuolto. On myös yhteisiä kehitettäviä asioita: Tulevaisuuden näkymät, Opiskelumahdollisuudet, Kulttuuritarjonta, Kaupalliset palvelut.
- Lisäksi on myös kuntakohtaisia vahvoja ominaisuuksia: Vapaa-ajan mahdollisuudet Kajaanissa ja Sotkamossa; Viihtyisyys, peruskoulut ja varhaiskasvatuspalvelut Paltamossa ja Sotkamossa; Ilmapiiri Sotkamossa.
- Viestinnässä on hyödyllistä korostaa lisäksi Sotkamon liikuntamahdollisuuksia, Kajaanin kaupunkimaisuutta ja Paltamon rauhallisuutta, yleistä ilmapiiriä. Muuttosuuntien tarkastelussa Paltamon osalta voi hyödyntää myös sijaintia Oulun suunnalla, Sotkamon osalta enemmän Kuopion ja Joensuun suuntia.

Johtopäätöksiä potentiaalisista muuttajista

KEITÄ KAINUU HOUKUTTELEE

- Vapaa-ajan asunnon tai muun kiinteistön omistavia
- Opiskelun vuoksi muuttaneita, jotka eivät ole ehtineet juurtua uuteen paikkaansa (ollut ”pakko” muuttaa)
- Ne, joilla paluumuuttoon vaikuttaa työpaikan löytymisen lisäksi halu palata juurille, ja elämänlaatuun liittyvät asiat (harrastukset, lasten kasvuympäristö, turvallisuus) ja paluumuuttoa mahdollistaa halvat asunnot.
- Ne, jotka arvostavat Kainuun kotikuntaansa muualla sijaitsevaa nykyistä/entistä kuntaansa elämänlaatuun liittyvien asioiden vuoksi (luonto, turvallisuus, viihtyisyys) sekä elämisen kustannusten osalta.
- Ne, jotka ovat kiinnostuneet erityisesti ulkoaktiviteetista.

KEITÄ KAINUU SAATTAU HOUKUTELLA

- Jos muutettu pois erityisesti työn vuoksi.
- Oman työpaikan löytymisen lisäksi työpaikan löytymisen puolisolle. Paluumuuttoon voisi vaikuttaa liikuntamahdollisuudet, etätyö ja kaupalliset palvelut. Sekä omakotitontti.
- Kiinnostuksen kohteina kalastus, metsästys, urheilu, liikunta, vaeltaminen sekä korkeakulttuuri ja uutiset.
- Seuraavat päivittäin erityisesti sanomalehtiä, radiota ja twitteriä.

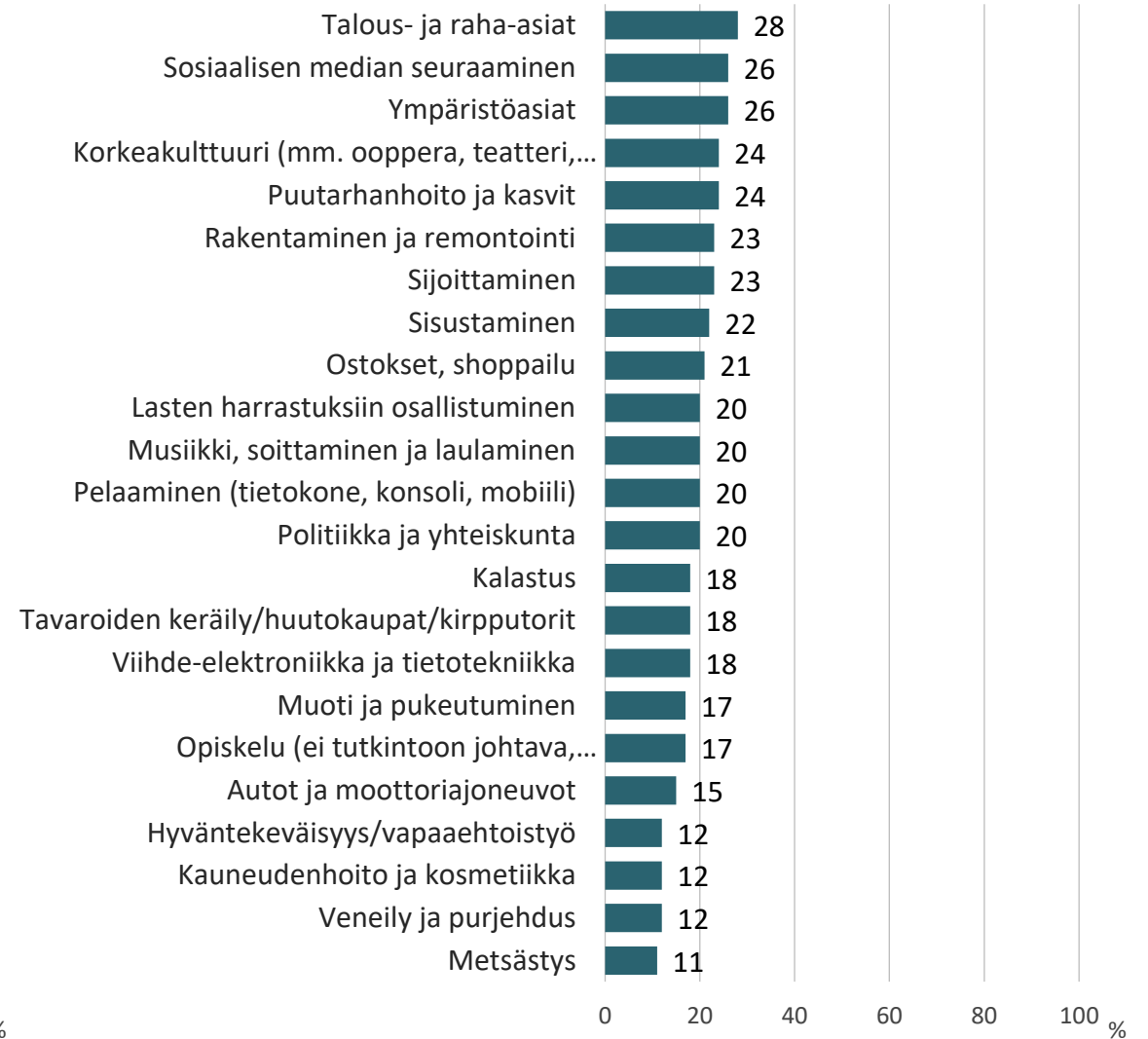
KEITÄ KAINUU EI HOUKUTTELE

- Erityisesti Kajaanista muuttaneita, nyt isoissa kaupungeissa asuvia.
- Heitä, jotka muuttivat pois palatakseen juurilleen, parempien palvelujen äärelle tai muuttaakseen elämäänsä.
- Eivät seuraa Kainuun tapahtumia.
- Paluumuutto ei ole vaihtoehto, vaikka mitä tapahtuisi. Sen sijaan sitä estävinä asioina mainitaan useita syitä, ne liittyvät käsitykseen huonoista palveluista, vetovoimaisuuden puutteesta, alueen taantuvuudesta ja epävarmasta tulevaisuudesta (koottuna yleistyksenä). Tämän kohderyhmän paluumuuttoa jarruttaa ajatus siitä, että muutto on askel taaksepäin elämässä, nykyiseen asuinpaikkaan on jo kasvettu sisään.
- Pysyvä työpaikkakaan ei sanottavammin nosta innokkuutta muuttaa Kainuuseen. He eivät ylipäänsä ole muuttamassa mihinkään 5 vuoden kuluessa.
- He eivät ole kiinnostuneita, kalastuksesta, metsästyksestä, marjastuksesta/sienestyksestä, mökkeilystä eivätkä vaelluksesta tai uutisistakaan.

Vastaajien kiinnostuksen kohteet

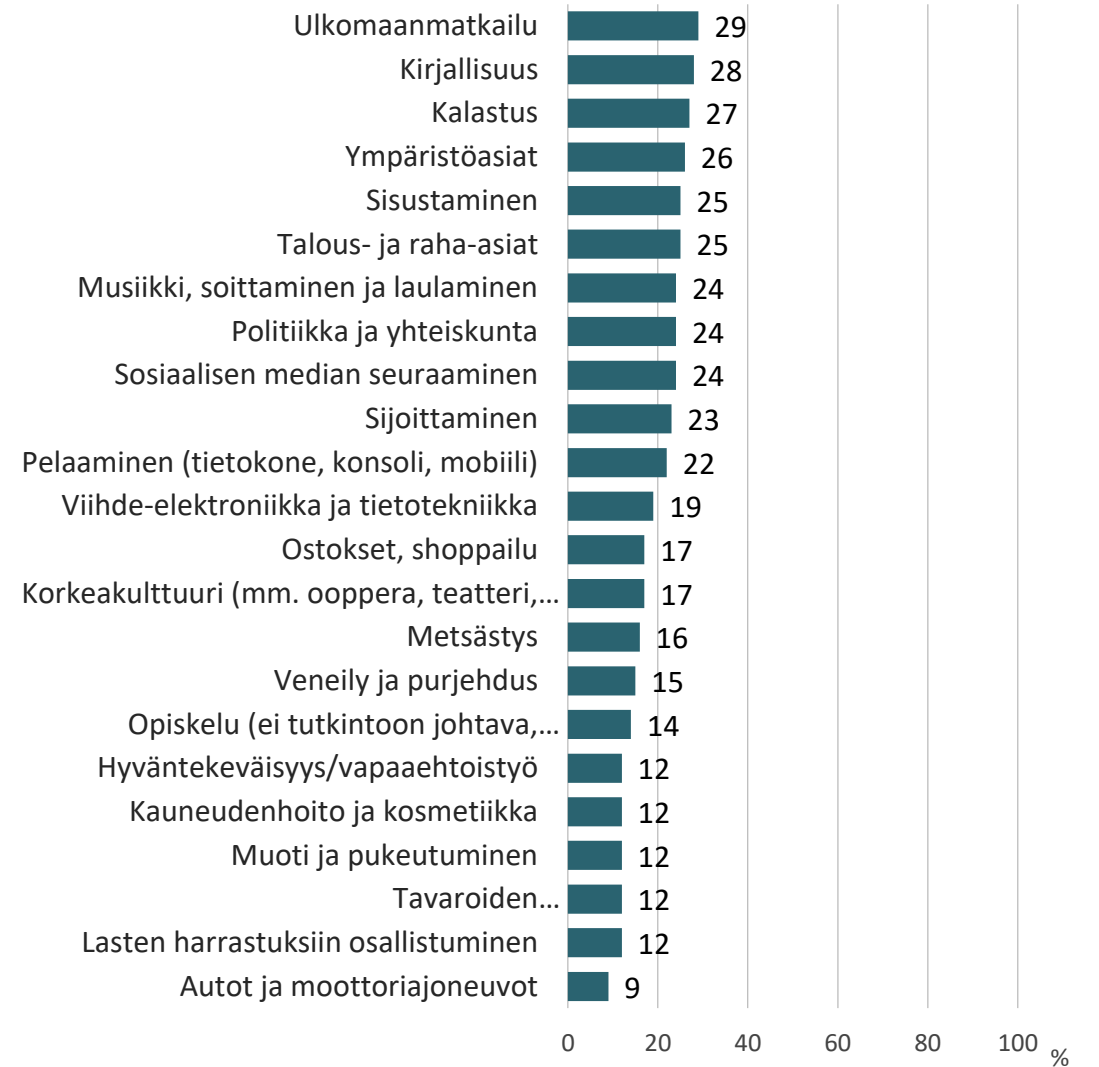
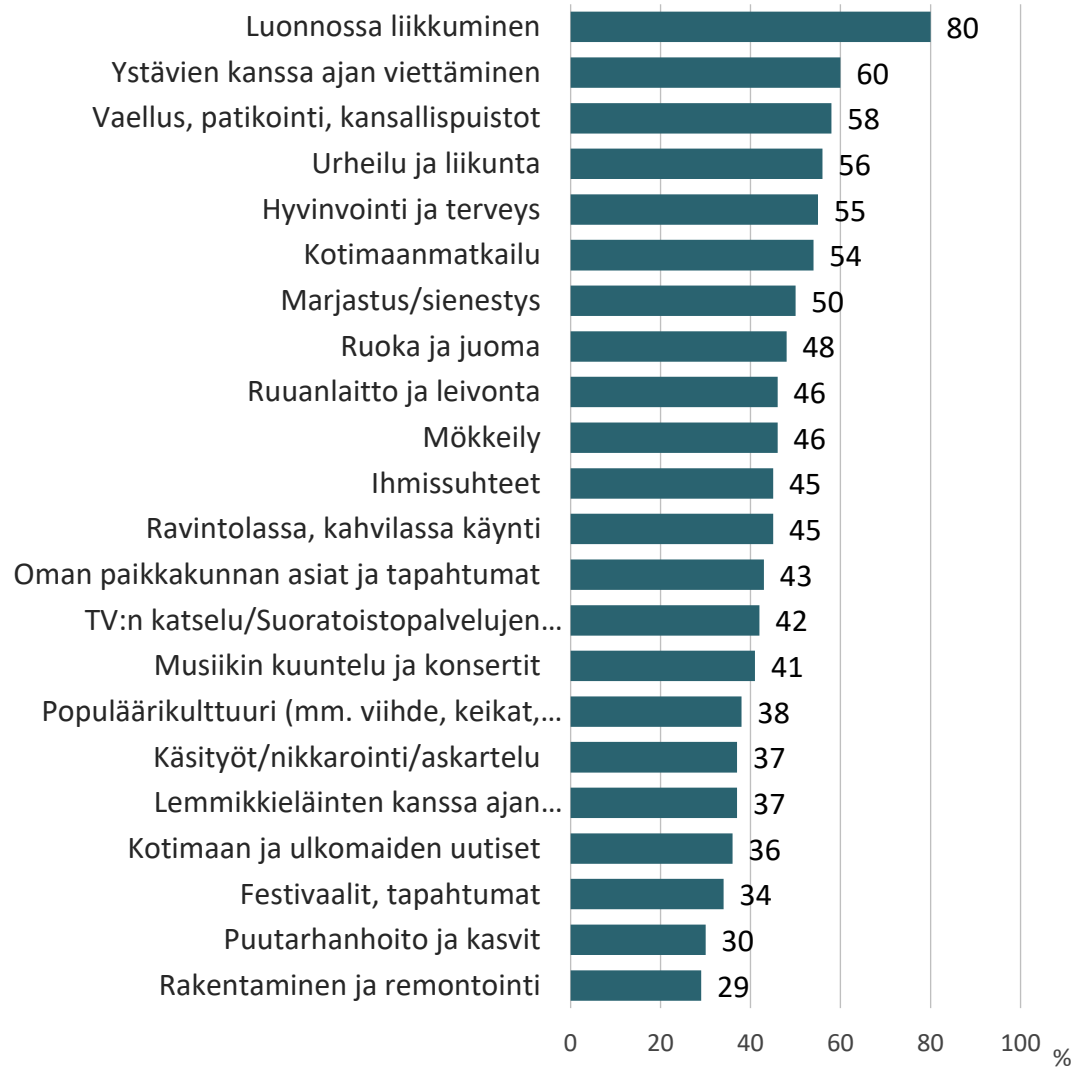
Vastaajien kiinnostuksen kohteet

Lähtömuutto

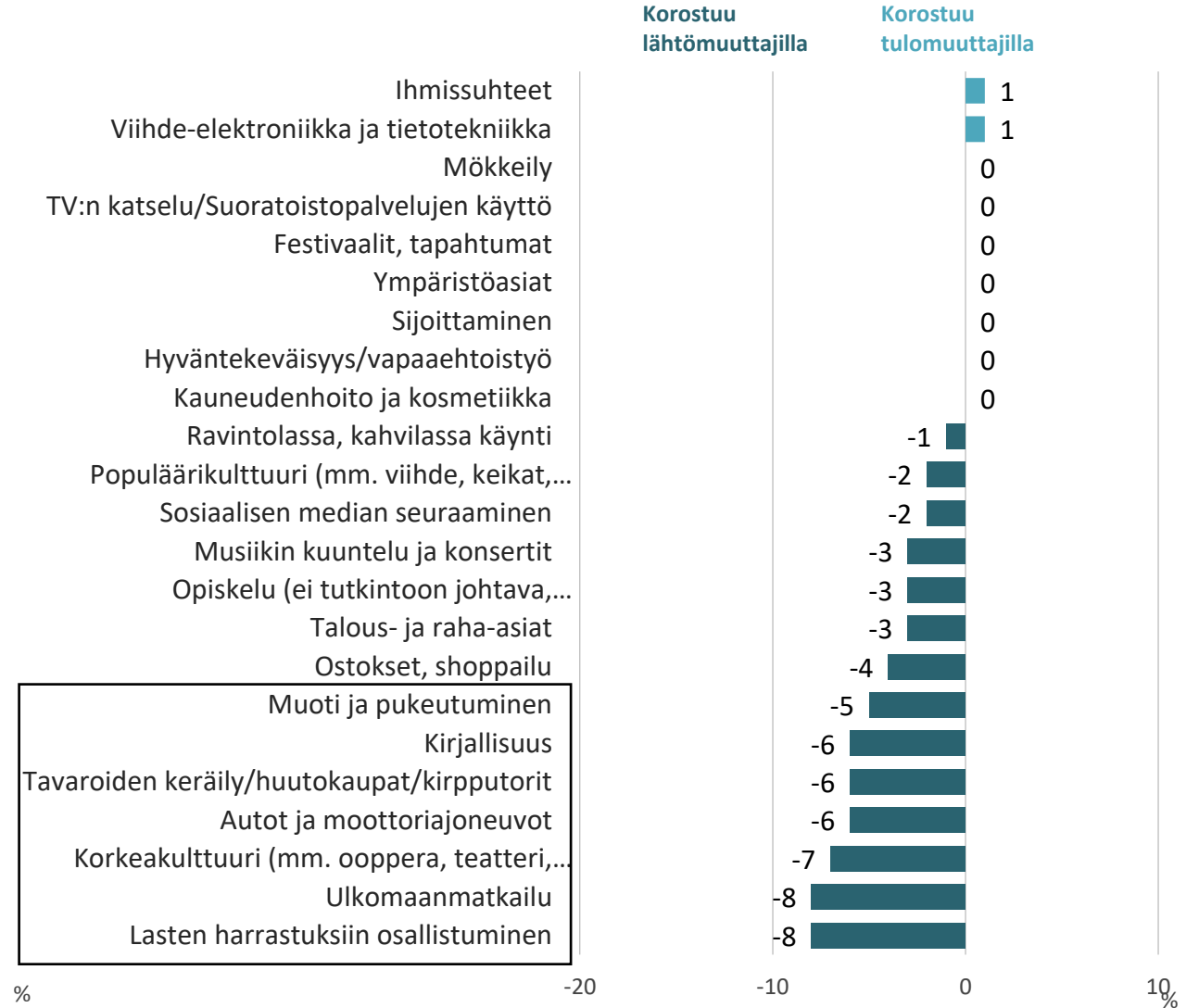
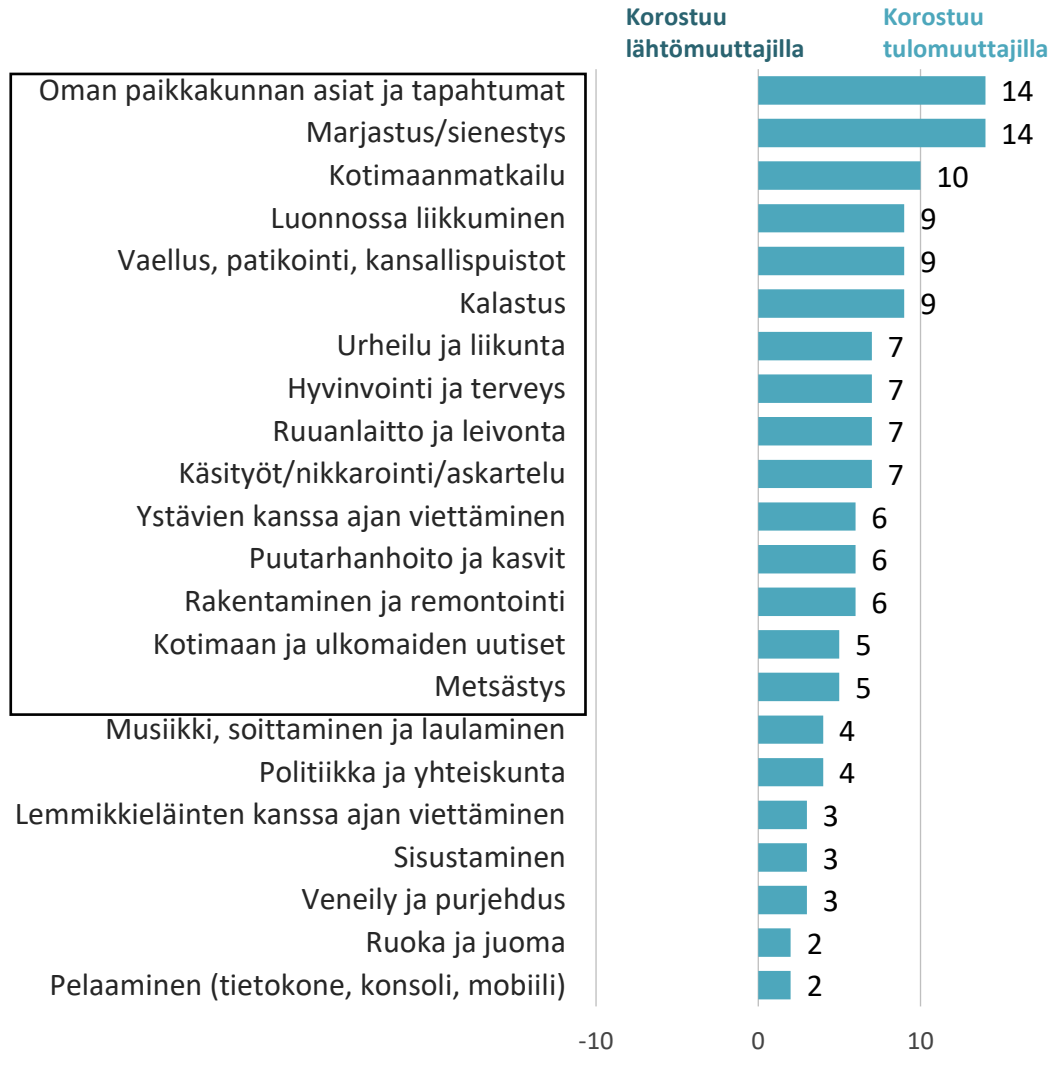
Vastaajien kiinnostuksen kohteet

Tulomuutto

Vastaajien kiinnostuksen kohteet

Lähtömuutto + tulomuutto

Vastaajien kiinnostuksen kohteet

Keillä lähtömuuttaneilla korostuvat nämä?

Oman paikkakunnan asiat ja tapahtumat
 Marjastus/sienestys
 Kotimaanmatkailu
 Luonnossa liikkuminen
 Vaellus, patikointi, kansallispuistot
 Kalastus
 Urheilu ja liikunta
 Hyvinvointi ja terveys
 Ruuanlaitto ja leivonta
 Käsityöt/nikkarointi/askartelu
 Ystävien kanssa ajan viettäminen
 Puutarhanhoito ja kasvit
 Rakentaminen ja remontointi
 Kotimaan ja ulkomaiden uutiset
 Metsästys

Luonnossa liikkuminen

- Kiinnostaa kaikkia

Ystävät

- Naiset, 25-39 –vuotiaat ja 50-59 -vuotiaat

Hyvinvointi ja terveys

- Naiset, 25-29 –vuotiaat ja 50 vuotta täyttäneet

Urheilu ja liikunta

- Miehet, 25-49 –vuotiaat

Vaellus ja patikointi

- Miehet, 40-49 –vuotiaat

Kotimaanmatkailu

- Naiset, 30-39 –vuotiaat ja 50-59 –vuotiaat

Marjastus ja sienestys

- Naiset ja 50 vuotta täyttäneet

Ruuanlaitto ja leivonta

- Naiset ja 25-39 –vuotiaat

Oman paikkakunnan asiat

- Naiset ja 60 vuotta täyttäneet

Naiset

Lisäksi miehiä useammin:

Käsityöt, puutarhanhoito ja kasvit

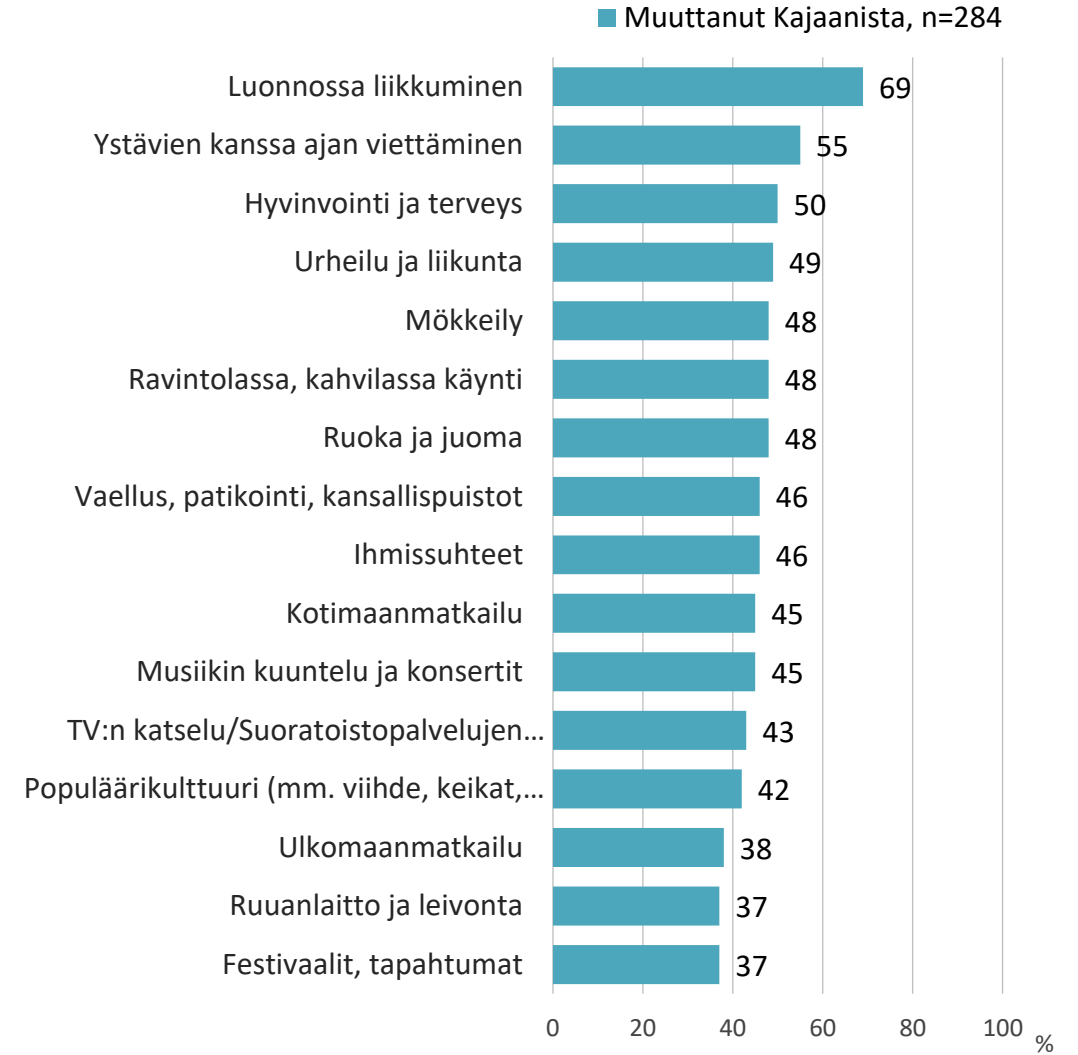
Miehet

Lisäksi naisia useammin:

Rakentaminen ja remontointi, kalastus, metsästys

Vastaajien kiinnostuksen kohteet TOP 15 kunnittain

Lähtömuutto

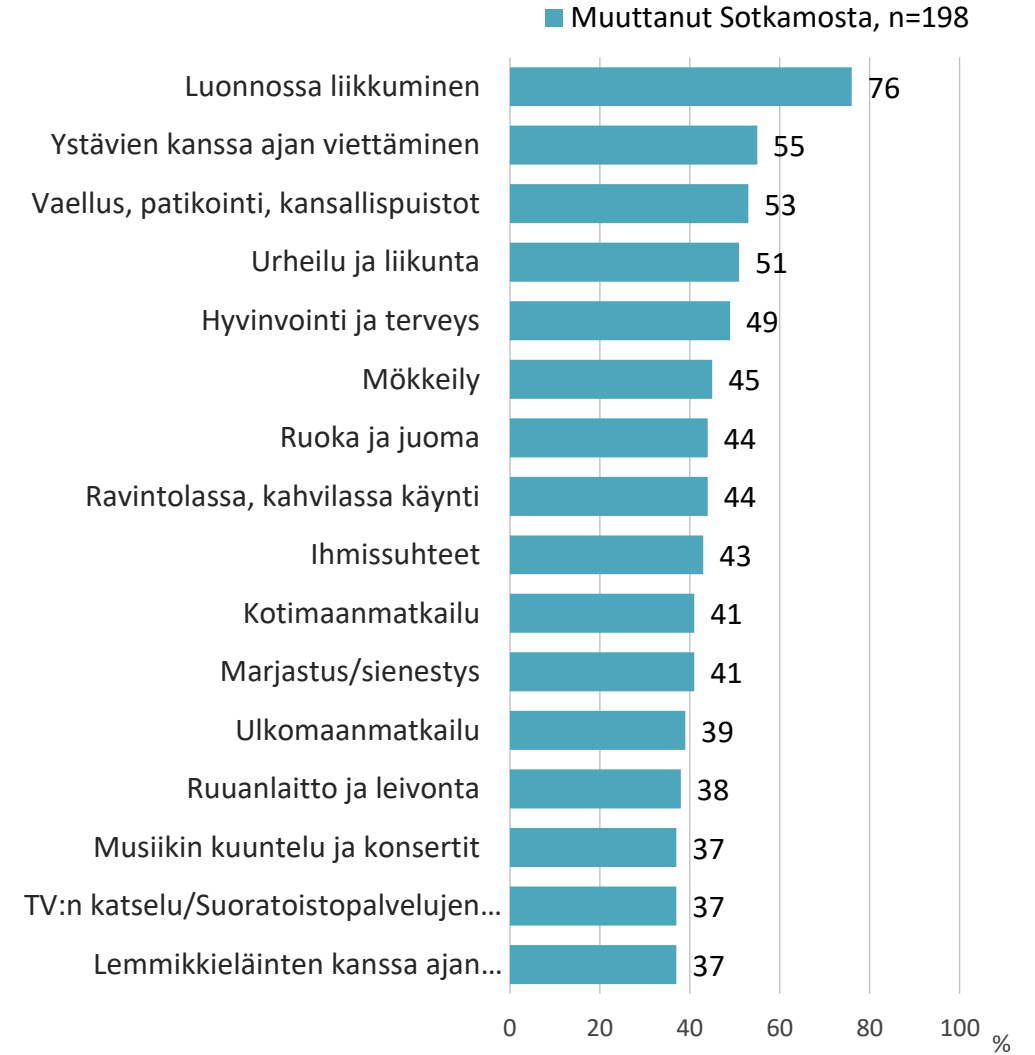
Vastaajien kiinnostuksen kohteet TOP 15 kunnittain

Lähtömuutto

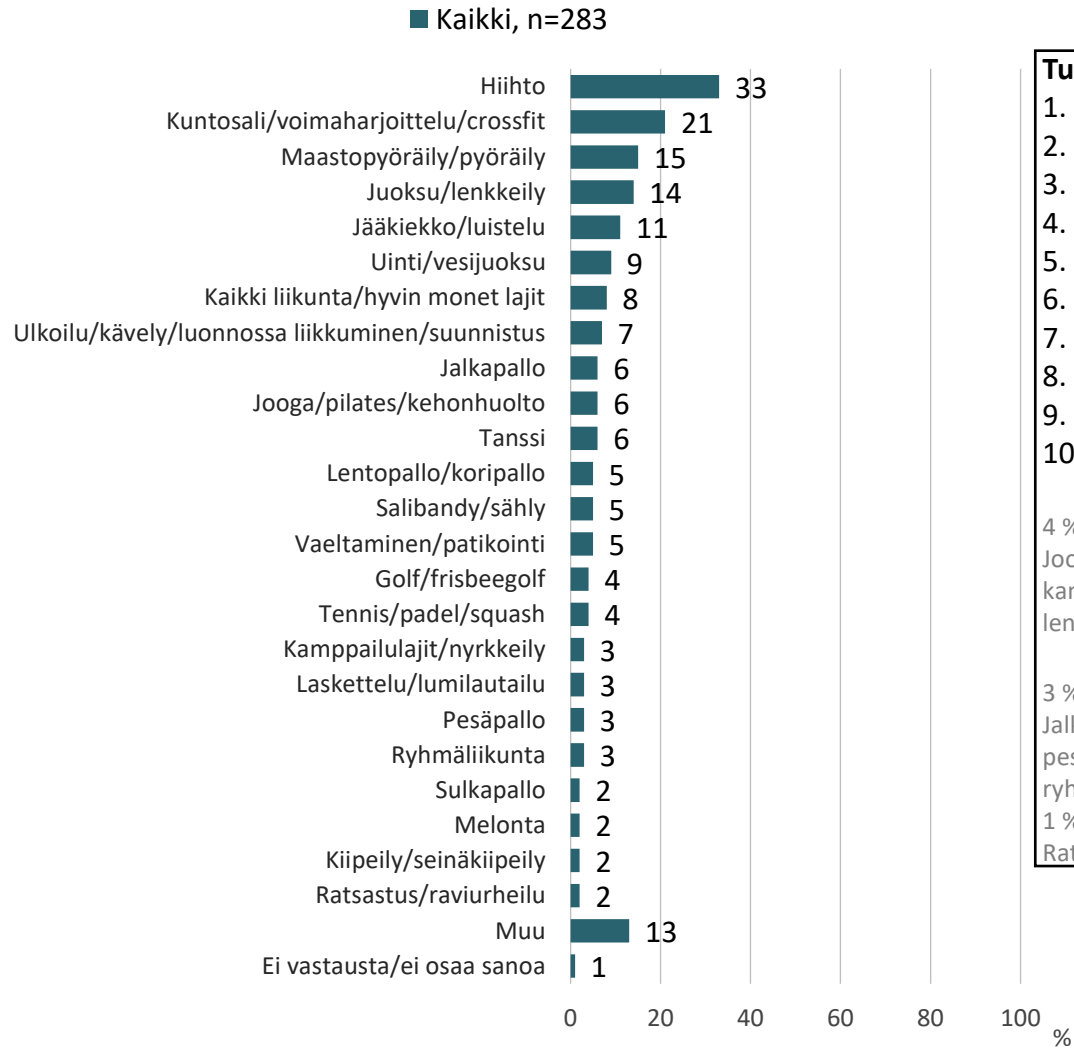

Vastaajien kiinnostuksen kohteet TOP 15 kunnittain

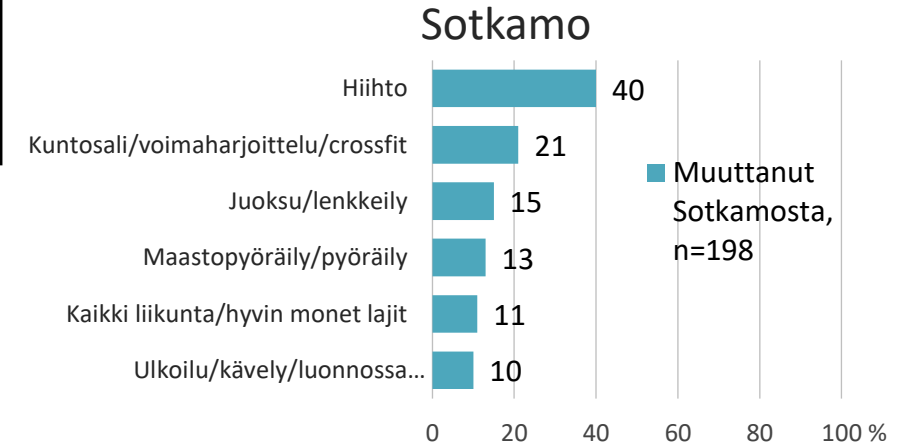
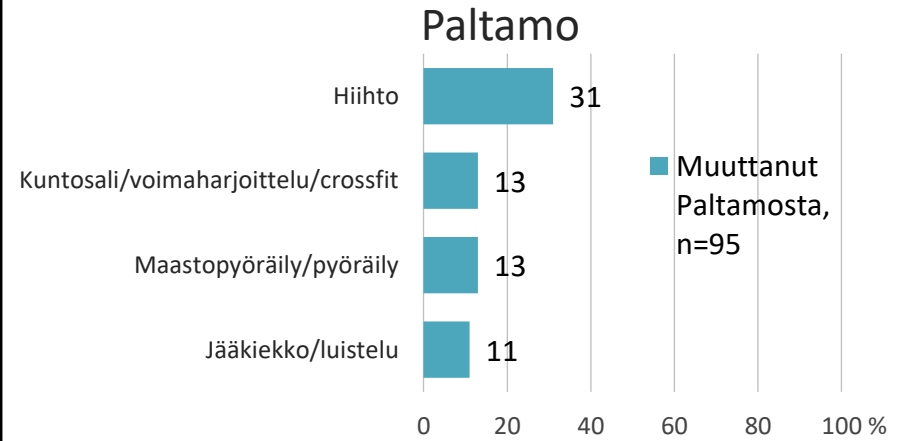
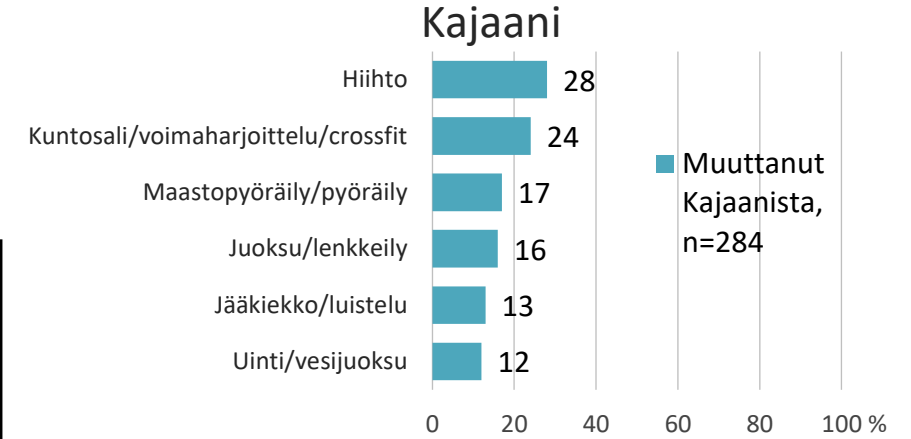
Lähtömuutto

Mitkä urheilulajit kiinnostavat Lähtömuutto

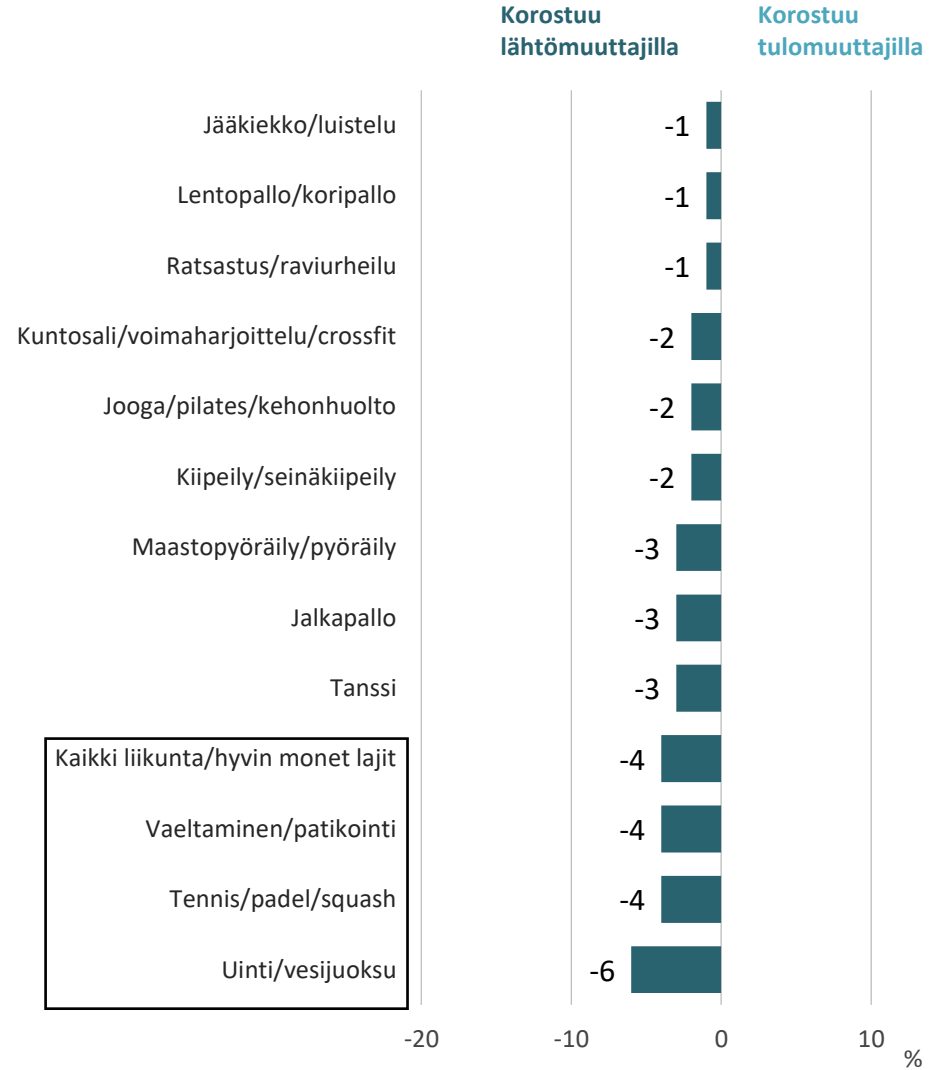
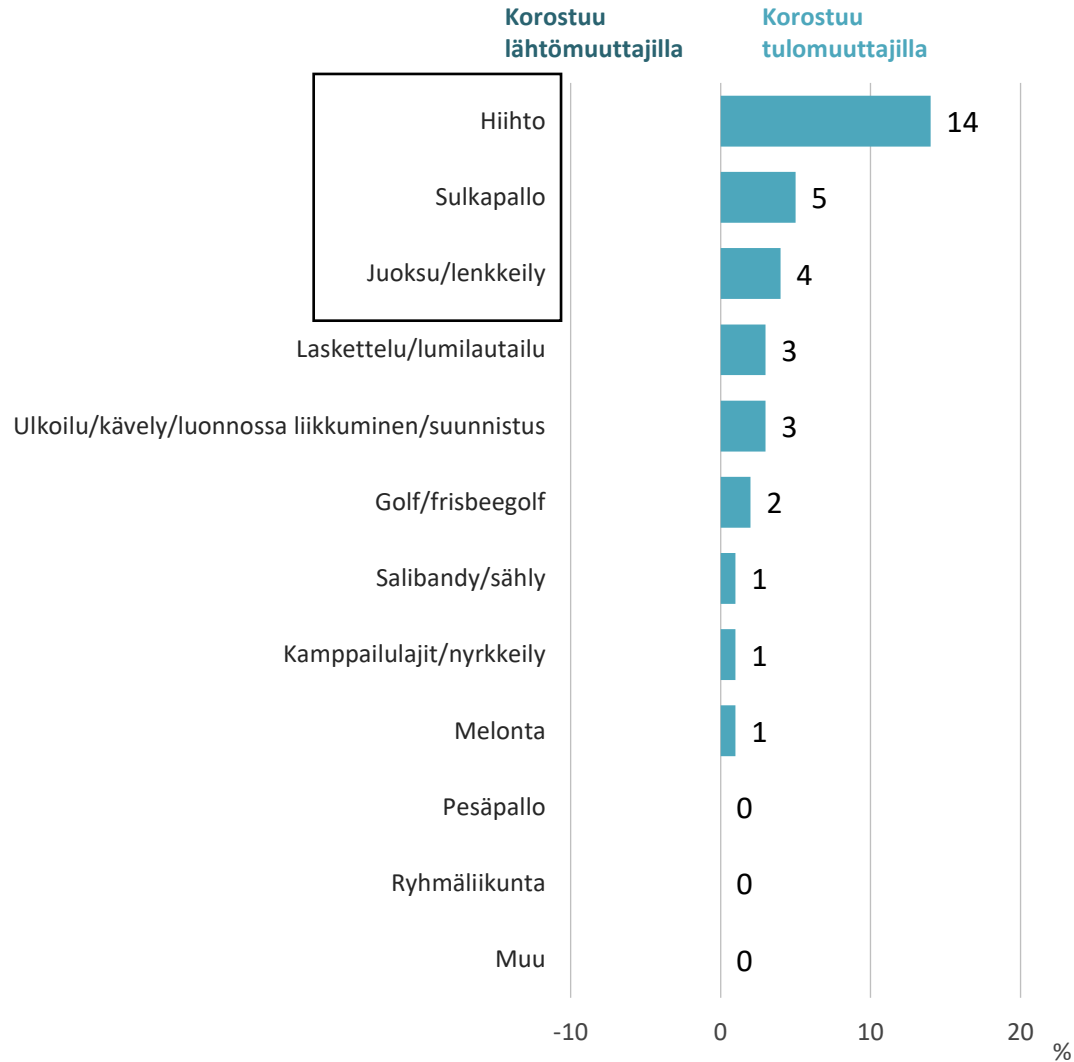
KIINNOSTAVIMMAT LAJIT KUNNITTAIN

N=urheilu kiinnostaa

Mitkä urheilulajit kiinnostavat

Lähtömuutto + tulomuutto

Arvot ja asenteet muuttajien keskuudessa

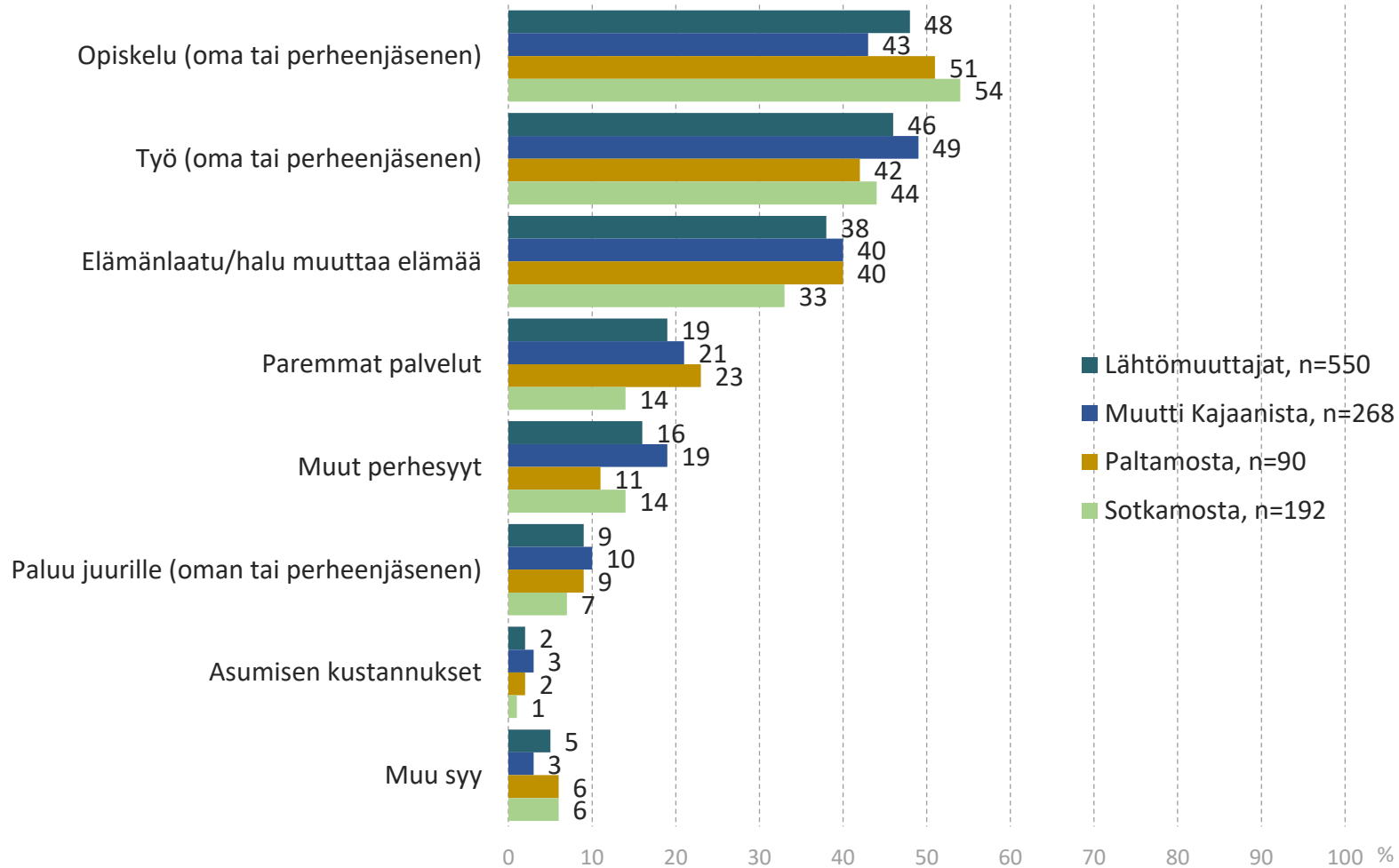
Arvot ja asenteet muuttajien keskuudessa

- Arvoilla on vaikutusta muuttoliikkeeseen. Erityisesti arvomaisemien erot vaikuttavat paluumuuton esteissä. Arvokysymykset korostuvat nuoremmilla ikäluokilla 25-34-vuotiaat, ja naisilla.
- Kyselyn arvopatteri osoittaa mahdollisesti hyödynnettävissä oleviin eroihin sekä paluumuuttajissa että poismuuttaneissa. Poismuuttaneiden osalta alueellinen ero nykyisen asuinkunnan suhteen on merkittävä suhteessa kyselyihin arvoväittämiin. Pääkaupunkiseudulle päätyneet ovat liberaalimpia ja vähemmän perinteisiin kiinnittyneitä kuin Kainuusta lähimaakuntiin ja pienemmille paikkakunnille muuttaneet.
- Paluumuuttohalukkuuden suhteen merkittävin asennekorostuma liittyy perinteiden arvostamiseen sekä haluun pitää maaseutu elävänä. Eniten Kainuuseen paluumuuttoa harkitsevilla maaseudun elävyydestä huolehtiminen korostuu selvästi.
- Ilmastotietoisuus ja ekologisen elämäntavan arvostaminen liittyvät odotukseen avoimesta suhtautumisesta toisiin maihin ja maahanmuuttoon sekä sellaisen asuinympäristön arvostamiseen, missä asuu monenlaisia ihmisiä. Näillä on positiivinen yhteys kaupunkikulttuuriin ja negatiivinen yhteys perinteisiin pitäytymiseen.
- Ympäristöasioihin orientoituneille paluumuuton mahdollisena syynä olisi halu asua luonnonläheisemmän ja viettää ekologisempaa elämää, mutta toisaalta heillä paluumuuttoa Kainuuseen estää tavallista selvästi useammin arvio siitä, että nykyinen asuinpaikka vastaa paremmin omia arvomaailmaa, Kainuussa ilmapiiri on epämiellyttävä, julkinen liikenne ei toimi, eikä kulttuurielämää ole tarpeeksi.
- Paluumuuttaneista joka kolmannella luonnonrauhan kaipuu oli tärkeä asia muuttopäätöstä tehdessä. Tällä ryhmällä mielenkiinnon kohteissa luonnossa liikkuminen, marjastaminen ja erilaiset kotoiluun liittyvät asiat korostuvat kaupunkikulttuurin harrastamiseen verrattuna.
- Paluumuuton mahdollisuuteen negatiivisimmin suhtautuvilla korostuvin syy on, että nykyinen asuinpaikkakunta vastaa paremmin omaa arvomaailmaa. Arvomaailmalla on selvä yhteys arvioon ilmapiiristä ja viihtymisestä paikkakunnalla. Lievempi yhteys arvomaailmalla on arvioituun negatiiviseen uutisointiin mediassa ja somessa.
- Alueen arvomaailmaan ja ilmapiiriin varauksellisesti suhtautuvien osalta somekanavien käyttö korostuu selvästi, erityisesti Instagram.

Muuton syyt

Mitkä olivat tärkeitä asioita, kun päätit muuttaa pois?

Lähtömuuttajat

Pois on muutettu ensisijaisesti opiskelun, työn tai elämänlaadun vuoksi.

Vastaajat, lähtömuuttajat, jotka vaikuttivat itse muuttopäätökseen

Ketkä muuttivat pois opiskelun, työn tai elämänlaadun vuoksi?

Opiskelu

- Alle 40 –vuotiaat
- Lapsia taloudessa
- Asiantuntijat
- Opiskelijat
- Sotkamosta muuttaneet
- 2003 tai aiemmin tai 2007-2012 muuttaneet
- Joensuuhun, Jyväskylään, Ouluun muuttaneet
- Käyvät säännöllisesti
- Omistavat kiinteistön

Muuton syyt liittyvät lähinnä opiskeluun, heillä on selkeästi halua palata takaisin erityisesti jos...

- on töitä; etätyöt onnistuvat; Sopivan hintainen asunto; Hyvä kasvuympäristö lapsille; Vaka- ja peruskoulupalvelut; Liikuntamahdollisuudet; Terveyspalvelut; Harrastusmahdollisuudet; Turvallista; Tasapaino työlle ja vapaa-ajalle; Luonto; Julkinen liikenne; Liikenneyhteydet; Sijainti työpaikkaan nähden, Omakotitontti; Arvomaailman vastaavuus

Työ

- Miehet
- 40-59 –v
- Työntekijät
- Pk-seudulle muuttaneet
- 70 000 €/v ansaitsevat taloudet

Elämänlaatu

- Naiset
- 25-29 –vuotiaat
- Yhden hengen taloudet
- 2013 jälkeen poismuuttaneet
- Pk-seudulle tai Jyväskylään muuttaneet
- Helsingissä, Tampereella tai Jyväskylässä nyt asuvat
- Entinen kotikunta/Kainuu ei kiinnosta lainkaan
- Parempien palvelujen perässä muuttaneet
- Vuokralla/kerrostalossa asuvat, ammatillisen koulutuksen suorittaneet
- Alle 30 000 €/v ansaitsevissa talouksissa asuvat

He eivät ole kiinnostuneita palaamaan, mutta hypoteettisesti voisivat palata takaisin erityisesti jos seuraavat asiat toteutuvat...

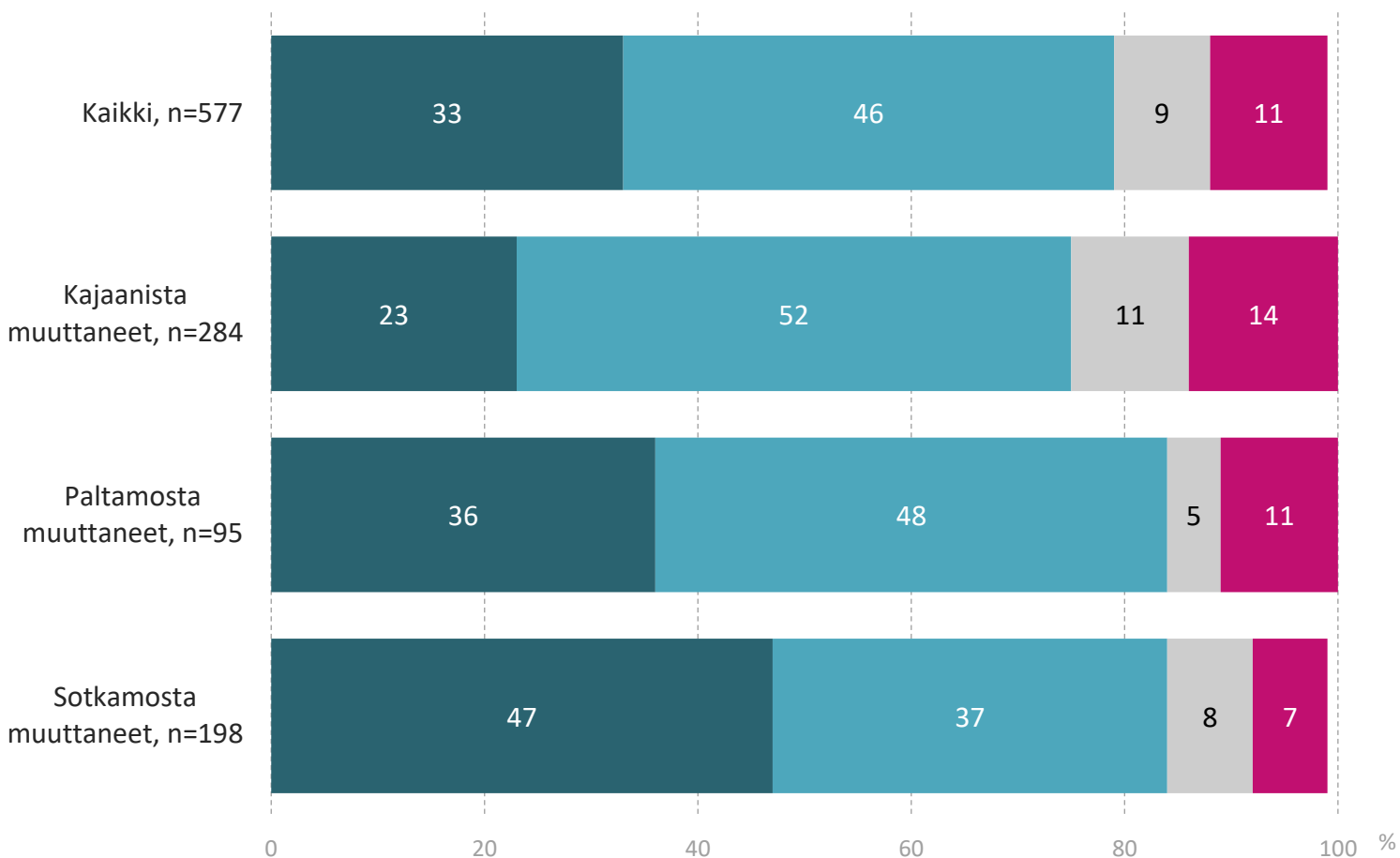
- Jos on töitä; Liikuntamahdollisuudet; Terveyspalvelut; Harrastusmahdollisuudet; Luonto; Löytyy sopiva vuokra-asunto; Aikuisten kouluttautumismahdollisuudet; Ostosmahdollisuudet; Etäisyydet palveluihin; Vauhdikkaampi elämä; Viihtyisä asuinalue; Kaupunkimaisempi elämä; Julkinen liikenne toimii; Opiskelupaikka

Suhde entiseen kotikuntaan

Suhteesi kotikuntaan tällä hetkellä Lähtömuuttajat

Entisillä kajaanilaisilla on vähemmän yhteyksiä kotikuntaansa kuin Paltamosta tai Sotkamosta muuttaneilla.

■ Käyn säännöllisesti ■ Käyn silloin tällöin ■ En käy, seuraan uutisia, tapahtumia ■ En käy, en ole lainkaan kiinnostunut

Käykö muualla Kainuussa?

Kategori	Säännöllisesti	Silloin tällöin	Ei käy, seuraa uutisia, tapahtumia	Ei käy, ei ole lainkaan kiinnostunut
Kaikki	14 %	51 %	19 %	15 %
Kajaanista muuttaneet	18 %	48 %	17 %	18 %
Paltamosta muuttaneet	9 %	69 %	15 %	6 %
Sotkamosta muuttaneet	11 %	48 %	24 %	16 %

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Ketkä käyvät säännöllisesti, silloin tällöin, seuraavat uutisia tai eivät ole kiinnostuneita entisestä kotikunnastaan?

Käy säännöllisesti

- 40-49-vuotiaat
- Lapsia taloudessa (erityisesti alle 4-vuotiaita)
- Johtajat ja yrittäjät
- 2003 tai aiemmin muuttaneet
- Opiskelun takia muuttaneet
- Omistaa vapaa-ajan asunnon tai muun kiinteistön Kainuussa
- Talouden tulot 70 000 – 90 000 €/v

Voisi muuttaa jos (tärkeitä asioita muuttoa pohdittaessa)...

- Halu palata juurille; omistaa tai perii asunnon; on töitä; tarjoaa ympäristön lapsille; liikuntamahdollisuudet; tuntee ihmisiä entuudestaan; kaipaa yhteisöä; voi harrastaa tärkeitä asioita; luonnonrauhaa; tasapaino työn ja vapaa-ajan välille; vetovoimainen asuinpaikka; mieleinen omakotitontti

Käy silloin tällöin

- 25-29 –vuotiaat ja 50 vuotta täyttäneet
- Miehet
- Työntekijät, asiantuntijat ja opiskelijat
- 2004-2009 muuttaneet
- Parempien palvelujen vuoksi muuttaneet

Seuraa uutisia

- Lapsitaloudet, jos lapset 13-17 –vuotiaita
- Eläkeläiset
- 2019-2021 muuttaneet
- Muuttanut pois palatessaan juurillensa (omat tai puolison)
- Ei omista vapaa-ajan asuntoa tai kiinteistöä Kainuussa

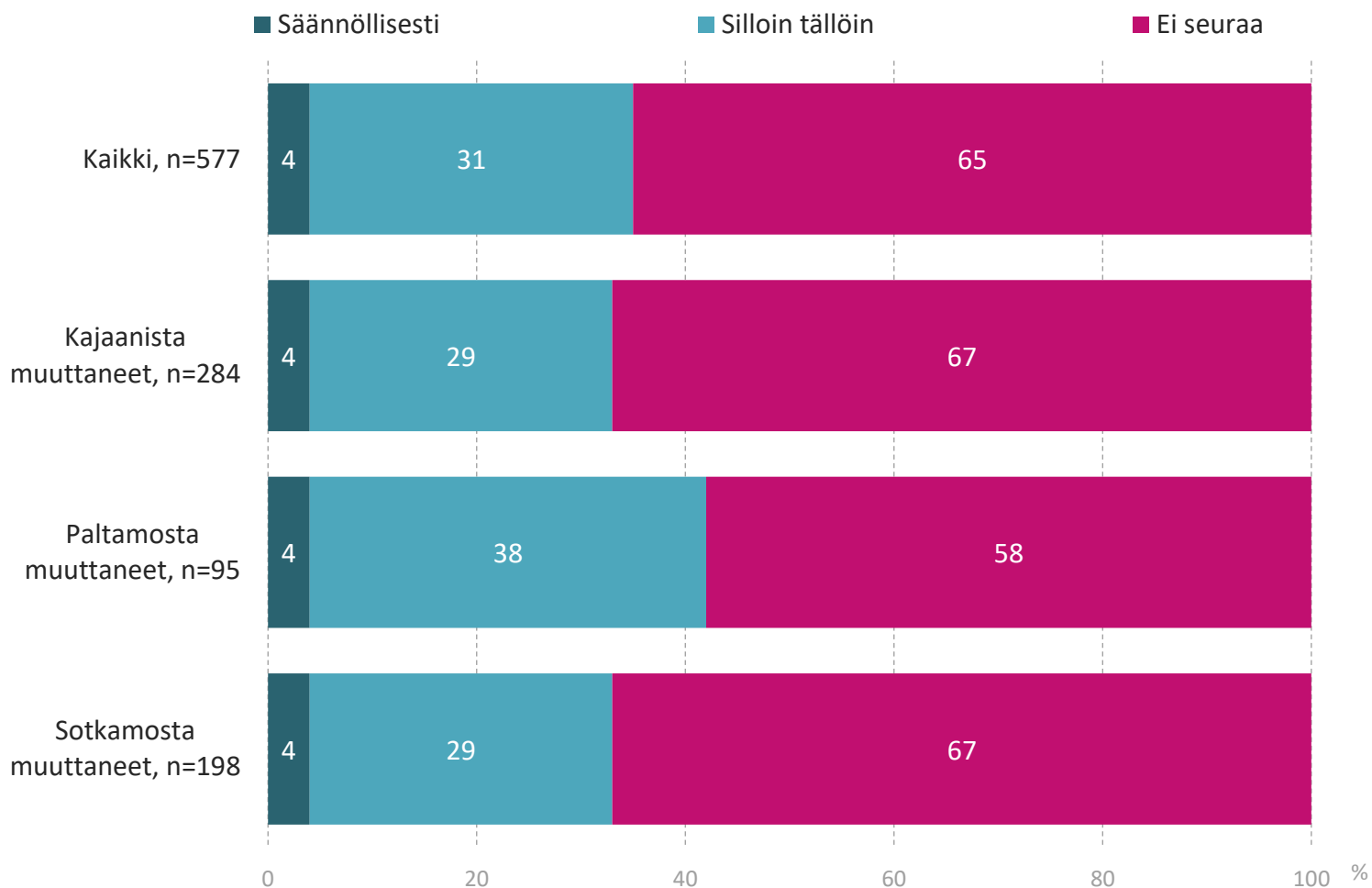
Ei ole kiinnostunut

- Eläkeläiset ja asiantuntijat
- 2013-2015 muuttaneet
- Muuttanut pois palatessaan juurillensa (omat tai puolison)
- Muuttanut pois elämänlaadun vuoksi
- Ei omista vapaa-ajan asuntoa tai kiinteistöä Kainuussa

Muuttoa estäviä asioita:

- Vetovoimaisuuden puute; epämiellyttävä ilmapiiri; ei vastaa arvomaailmaa; muutto on askel taaksepäin

Seuraa työpaikkatarjontaa / -tilannetta Kainuussa Lähtömuuttajat

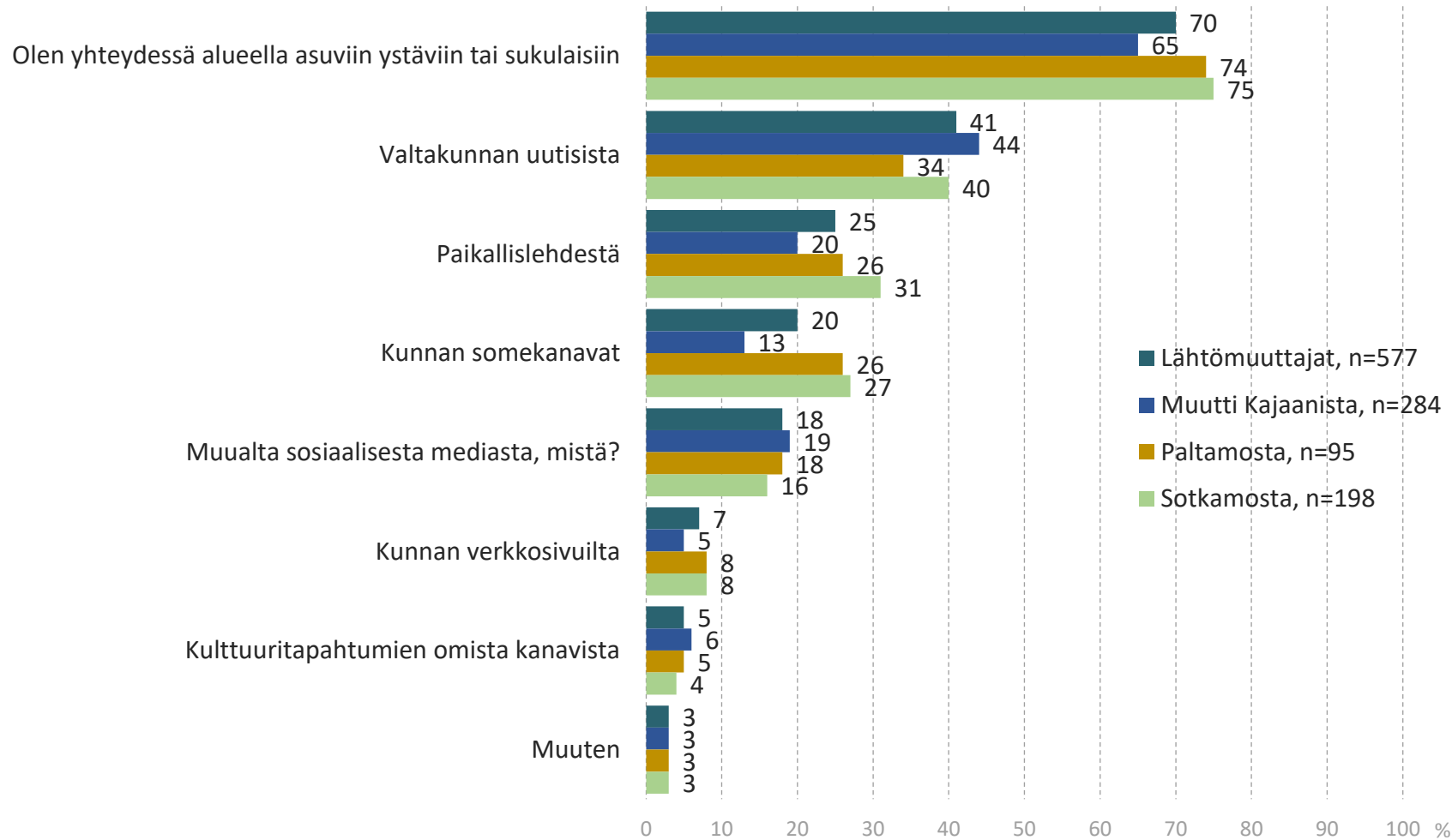
Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Työpaikkatarjontaa seuraa säännöllisesti 4 % kaikkien kuntien osalta.

Työpaikkatarjonnan seuraajien osalta ei eri kohderyhmien välillä ole paljon eroa, mutta niitä ei seurata kun...

- Muuttoa estävinä asioina korostuvat: kulttuuripalvelujen puute, ostosmahdollisuuksien puute, nykyisen yhteisön kaipuu, halu vauhdikkaampaan elämään, alue ei vaikuta veto- tai elinvoimaiselta, ilmapiiri koetaan epämiellyttävänä, nykyinen asuinkunta vastaa paremmin arvomaailmaa, kunta sijaitsee taantuvalla alueella sekä kun muutto tuntuisi askeleelta taaksepäin.

Miten seuraa mitä entisessä kotikunnassa tapahtuu? Lähtömuuttajat

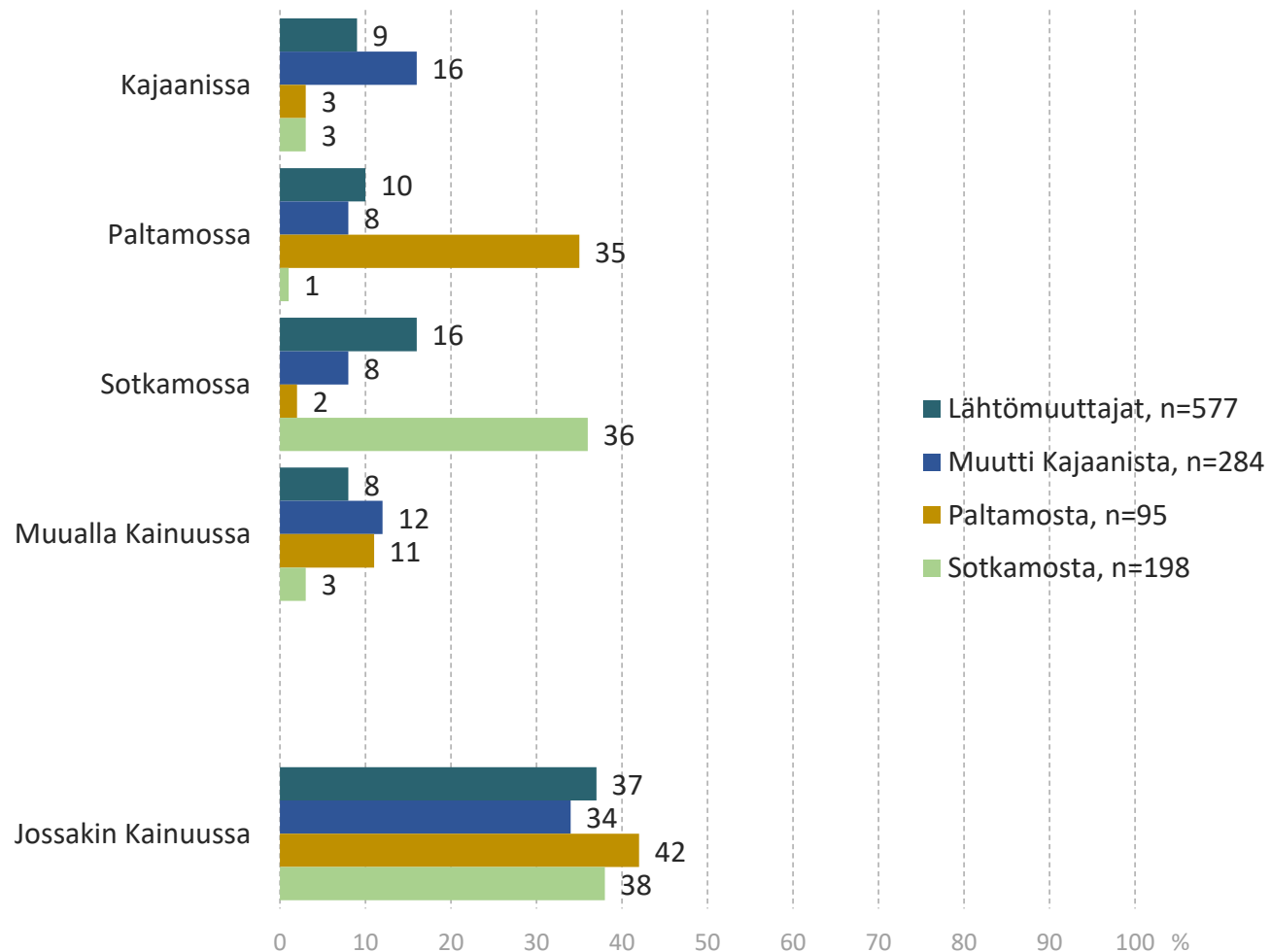
Naiset seuraavat miehiä aktiivisemmin kunnan somekanavia ja ovat yhteydessä ihmisiin.

Kunnan somekanavat tavoittavat erityisesti alle 40 – vuotiaat. Sitä vanhemmat tavoitetaan paikallislehdillä.

Yrittäjillä korostuvat muut somekanavat.

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Omistaa (itse tai perhe) vapaa-ajan asunnon / lomaosakkeen / kiinteistön Lähtömuuttajat

Nykyisen asuinalueen mukaan Omistaa jossakin päin Kainuuta

Tampere	31 %
Jyväskylä	28 %
Muu Pirkanmaa/Keski-Suomi	30 %
Kuopio	26 %
Joensuu	60 %
Muu Pohjois-Savo/Pohjois-Karjala	31 %
Etelä-Karjala/Kymenlaakso/Etelä-Savo	29 %
Oulu	44 %
Muu Pohjois-Pohjanmaa	38 %
Varsinais-Suomi/Satakunta	45 %
Keski-/Etelä-/Pohjanmaa	21 %
Lappi	38 %
Helsinki	46 %
Muu pk-seutu	39 %
Muu Uusimaa/Kanta-/Päijät-Häme	34 %

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

20 prosenttia tekee etätöitä omistamallaan vapaa-ajan asunnolla / lomaosakkeella tai kiinteistöllä

Teetkö etätyötä muualla sijaitsevalle työnantajallesi

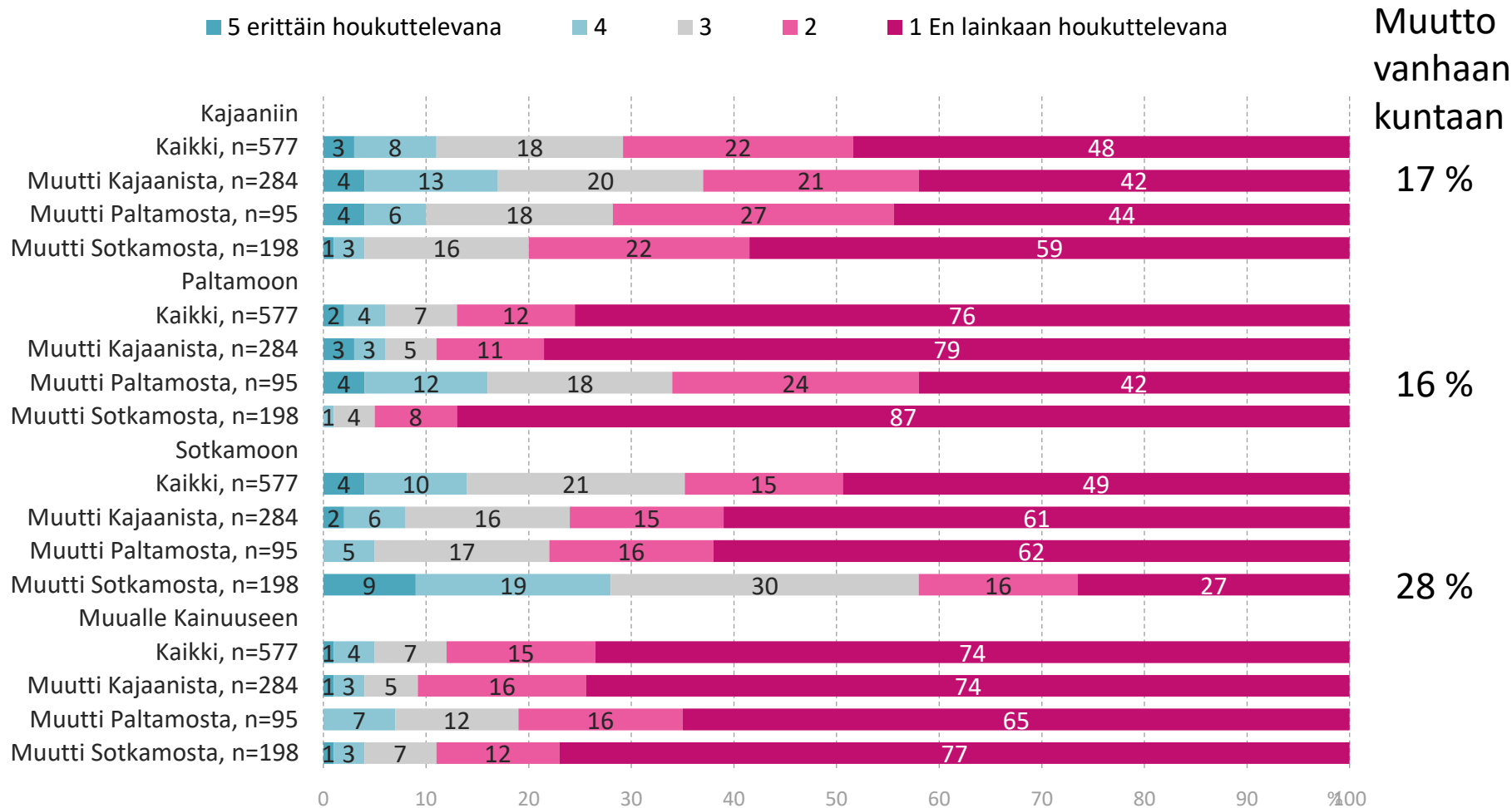
Tulomuuttajat

- 20 prosenttia tekee etätyötä muualla sijaitsevalle työnantajalle
 - 35-49 –vuotiaat 34 prosenttia
 - Asuu omakotitalossa, 31 prosenttia
 - Yliopistotutkinnon suorittaneet, 25 %
 - Tärkeitä asioita kun päätti muuttaa kuntaan
 - Liikuntamahdollisuudet, n=36, 25 prosenttia
 - Voi harrastaa tärkeitä asioita, n=43, 28 prosenttia
 - Turvallista asua, n=31, 26 prosenttia
 - Askel eteenpäin elämässä, n=24, 29 %
- Etätyön tekijöistä (n=24) 37 prosenttia sanoo, että etätyön tekemisen mahdollisuus vaikutti muuttopäätökseen

Palumuuton houkuttelevuus

Kuinka houkuttelevana pidät muuttoa vakituisesti...

Muutto vakituisesti johonkin Kainuussa houkuttelee 25 % vastaajista

n=kaikki vastaajat

Keitä Kainuu houkuttelee palaamaan? Keitä ei?

Kainuu houkuttelee paluumuuton osalta

- Erityisesti Sotkamossa asuneita ja/tai siellä vapaa-ajan asunnon tai muun kiinteistön omistavia. Myös muualla Kainuussa kiinteistön omistavat korostuvat.
- Useimmin opiskelun vuoksi muuttaneita
- Käyvät säännöllisesti kotikunnassaan. Entisen kotikunnan tapahtumia seuraavia (alueella asuvilta ystävilta saatuja tietoja, valtakunnan uutisista, paikallislehdestä, kunnan somekanavista saatuja tietoja)
- Paluumuuttoon vaikuttavina asioina korostuvat erityisesti työnsaantimahdollisuudet, halu palata juurille/tuntee ihmisiä jo entuudestaan, harrastusmahdollisuudet, hyvä kasvuympäristö lapsille, turvallisuuden tunne, sopivan hintaisen asunnon löytäminen, luonnonrauha ja hyvinvoinnin tunne. Kunnalliset palvelut eivät heillä korostu muista vastaajista millään lailla.
- Muuttoa estää erityisen usein puolison työn puute. Kuitenkin osa heistä voisi muuttaa jos toiselle järjestäisi pysyvä työpaikka. Opiskelupaikan järjestäminen työssäkäyvän lisäksi toiselle ei tässä kohderyhmässä merkittävästi lisää paluumuuton houkuttelevuutta. Sen sijaan molempien (oma ja puolison) pysyvä työpaikka tuottaa paluumuuttoa noin kolmelle neljästä. Jos pysyvää työtä ei ole tarjolla kummallekaan, on paluumuutto lähestulkoon poissuljettu ajatus yhdeksälle kymmenestä. Myös yhden hengen talouksissa elävien muuttointoa nostaa varmimmin pysyvä työpaikka.
- Verrattaessa entistä Kainuun kotikuntaa ja nykyistä kuntaa, Kainuun kuntaa arvostetaan erityisesti ympäristön ja luonnon osalta paremmaksi, turvallisemmaksi, viihtyisämmäksi, asuntojen saannin ja hintatason sekä elämisen kustannusten osalta paremmaksi, sen sijaan terveydenhuoltoa, työnsaantimahdollisuuksia, kaupallisia palveluja, liikenneyhteyksiä ja julkista liikennettä sekä kulttuuritarjontaa, opiskelumahdollisuuksia, lasten tulevaisuuden näkymiä kritisoidaan nykyisen kunnan palvelutasoa huonommaksi.
- Tällä kohderyhmällä on valmiutta muuttaa, sillä puolet heistä arvioi vähintäänkin melko todennäköisenä sitä, että muuttavat 5 vuoden kuluessa.
- Kohderyhmä on kiinnostunut korostuneesti kotimaan matkailusta, lemmikkieläimistä sekä marjastuksesta/sienestyksestä.
- Eivät seuraa päivittäin mitään medioita erityisen runsaasti.
- Sosiodemografioiltaan (ikä, sukupuoli, asumismuodot yms.) eivät poikkea muusta vastaajaryhmästä.

Neutraalisti muuttoon suhtautuvat

- Muuttaneet erityisesti työn vuoksi
- Käyvät säännöllisesti kotikunnassa. Mutta eivät seuraa kuitenkaan säännöllisesti työtilannetta.
- Paluumuuton mahdollistavina asioina korostuvat erityisen työn lisäksi usein liikuntamahdollisuudet ja etätöiden tekeminen sekä kaupalliset palvelut. Myös mieluisa omakotitontin saaminen voisi houkuttaa neutraaleja.
- Neutraalien muuttovarmuutta lisää varmimmin se, että työpaikka löytyy sekä itselle että puolisolalle. Tällöin joka kolmas voisi muuttaa.
- Ovat kiinnostuneita korostuneesti kalastuksesta, korkeakulttuurista, uutisista, metsästyksestä, urheilusta ja liikunnasta sekä vaeltamisesta.
- Seuraavat päivittäin erityisesti sanomalehtiä, radiota ja twitteriä.
- Sosiodemografioiltaan (ikä, sukupuoli, asumismuodot yms.) eivät poikkea muusta vastaajaryhmästä.

Kainuu ei houkuttele (suhteellisesti)

- Erityisesti Kajaanissa asuneita
- Isoissa kaupungeissa asuvia
- Heitä, jotka muuttivat pois palatakseen juurilleen, parempien palvelujen äärelle tai muuttaakseen elämänsä.
- Heitä, jotka eivät ylipäänsäkään seuraa entisen kotikuntansa tapahtumia.
- Paluumuutto ei ole vaihtoehto, vaikka mitä tapahtuisi. Sen sijaan sitä estävinä asioina mainitaan useita syitä, ne liittyvät käsitykseen huonoista palveluista, vetovoimaisuuden puutteesta, alueen taantuvuudesta ja epävarmasta tulevaisuudesta (koottuna yleistyksenä). Tämän kohderyhmän paluumuuttoa jarruttaa ajatus siitä, että muutto on askel taaksepäin elämässä, nykyiseen asuinpaikkaan on jo kasvettu sisään.
- Pysyvä työpaikkakaan ei sanottavammin nosta innokkuutta muuttaa Kainuuseen.
- Valtaosa heistä ei ole muuttamassa mihinkään 5 vuoden kuluessa.
- Tätä ryhmää eivät kiinnosta kalastus, uutiset, marjastus/sienestys, metsästyks, mökkeily eikä vaellukseen yhtä paljon kuin paluumuutosta kiinnostuneita.
- Sosiodemografioiltaan (ikä, sukupuoli, asumismuodot yms.) eivät poikkea muusta vastaajaryhmästä.

Palumuuton mahdollistavat tekijät

Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa. Ajattele siitä näkökulmasta, että minkä asioiden tulisi toteutua, jotta olisit valmis muuttamaan kuntaan.

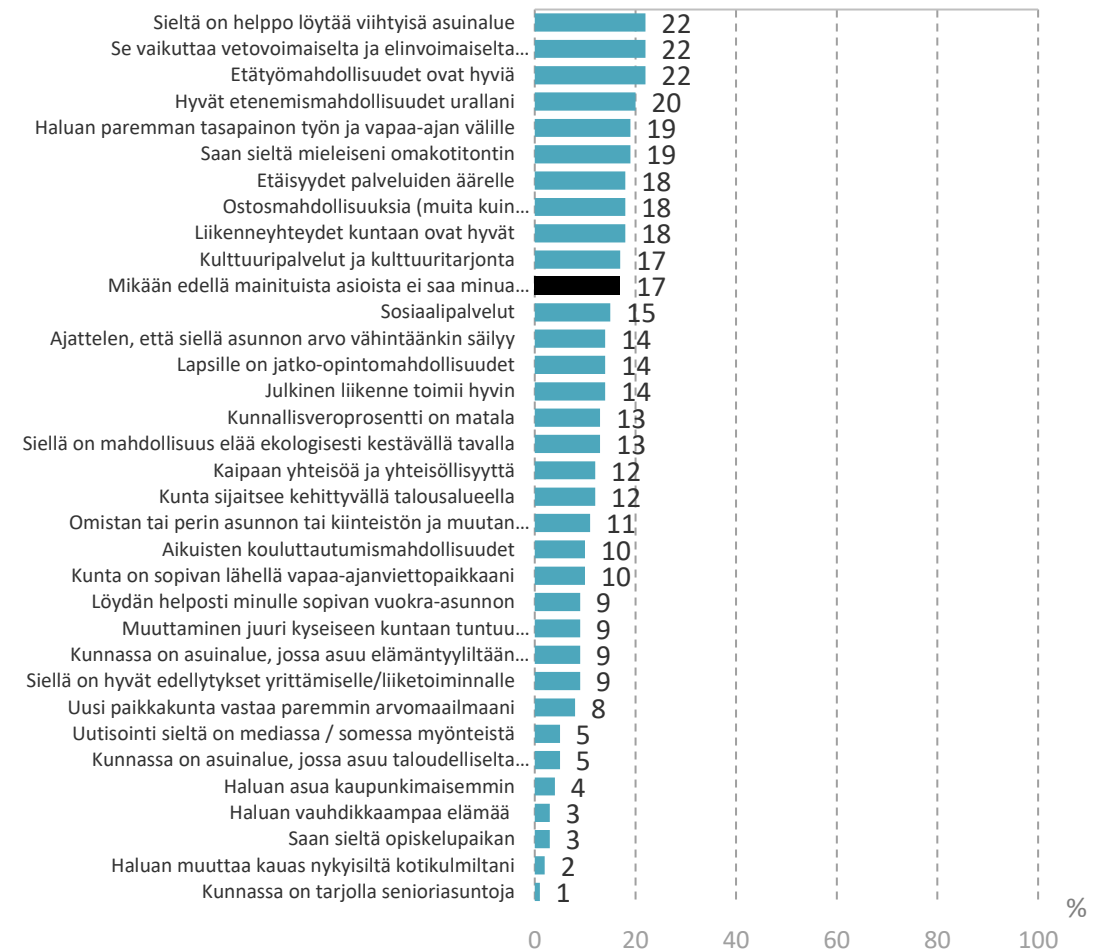
LÄHTÖMUUTTAJAT

TOP 20 SYYTÄ

Kaikki, n=577

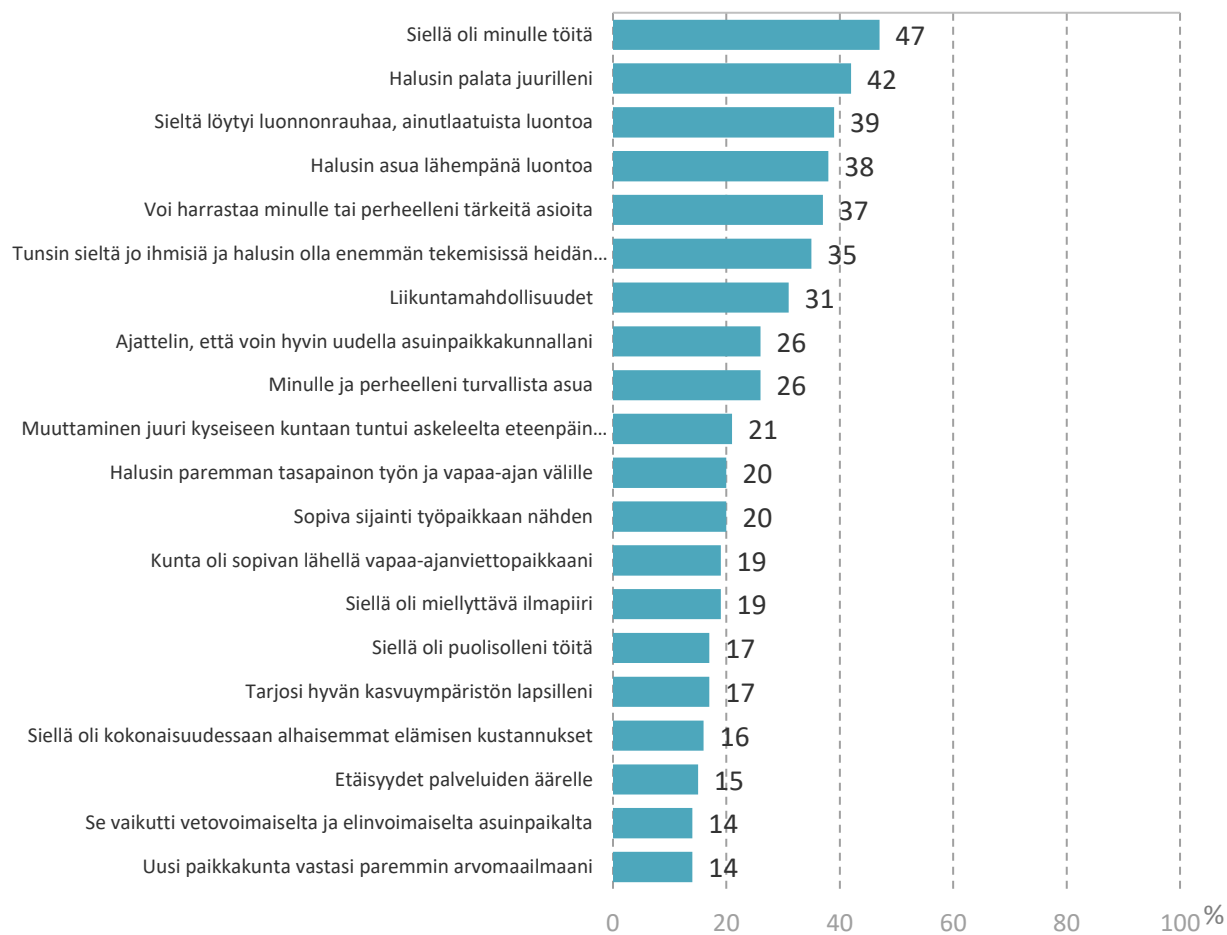
MUUT SYYT

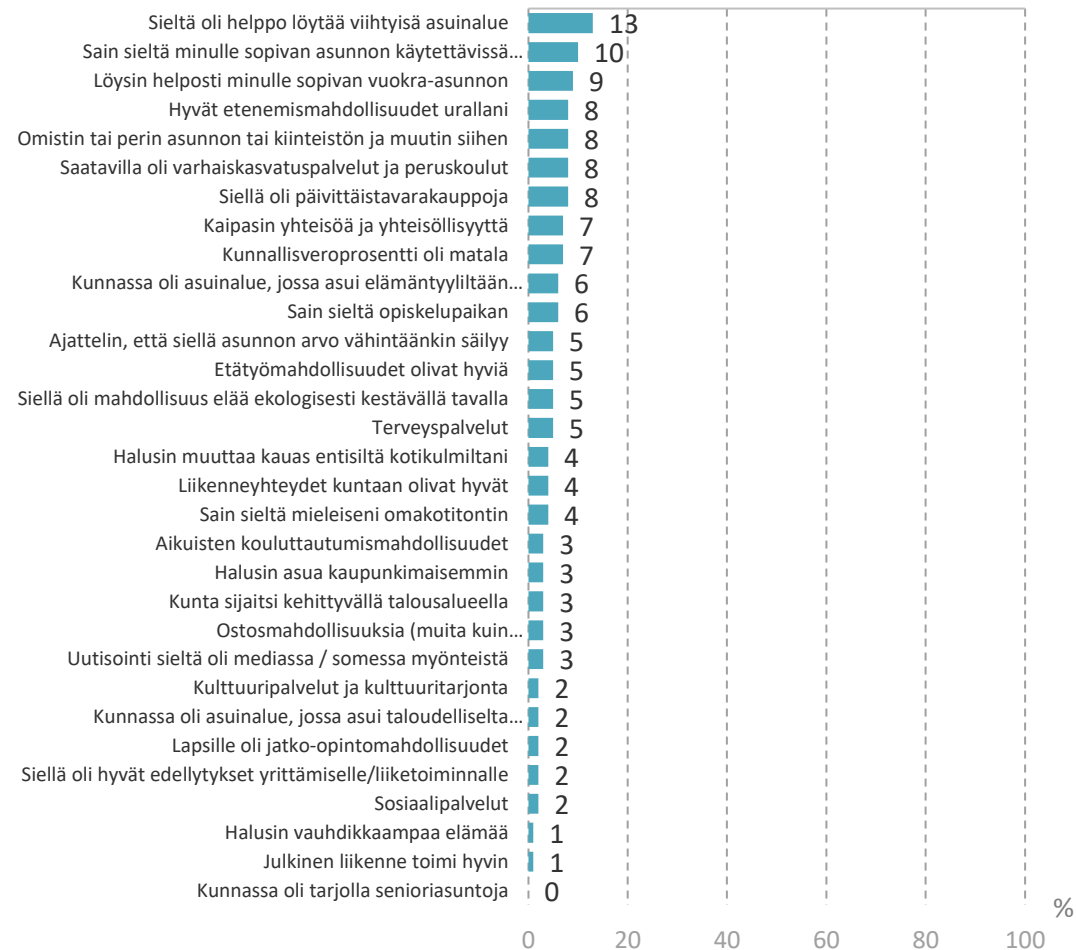
Mitkä asiat olivat tärkeitä, kun päätit muuttaa kuntaan? TULOMUUTTAJAT

TOP 20 SYYTÄ

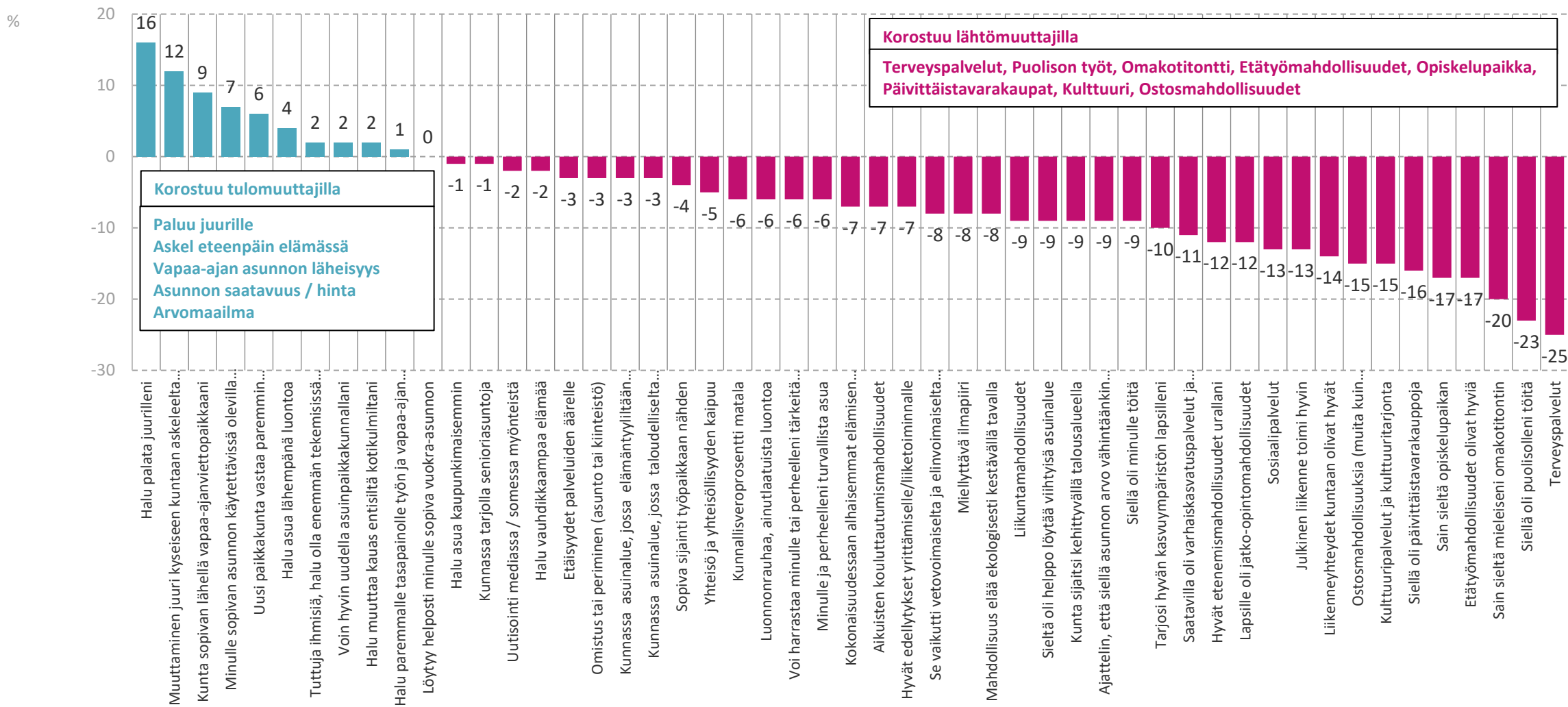
■ Kaikki, n=117

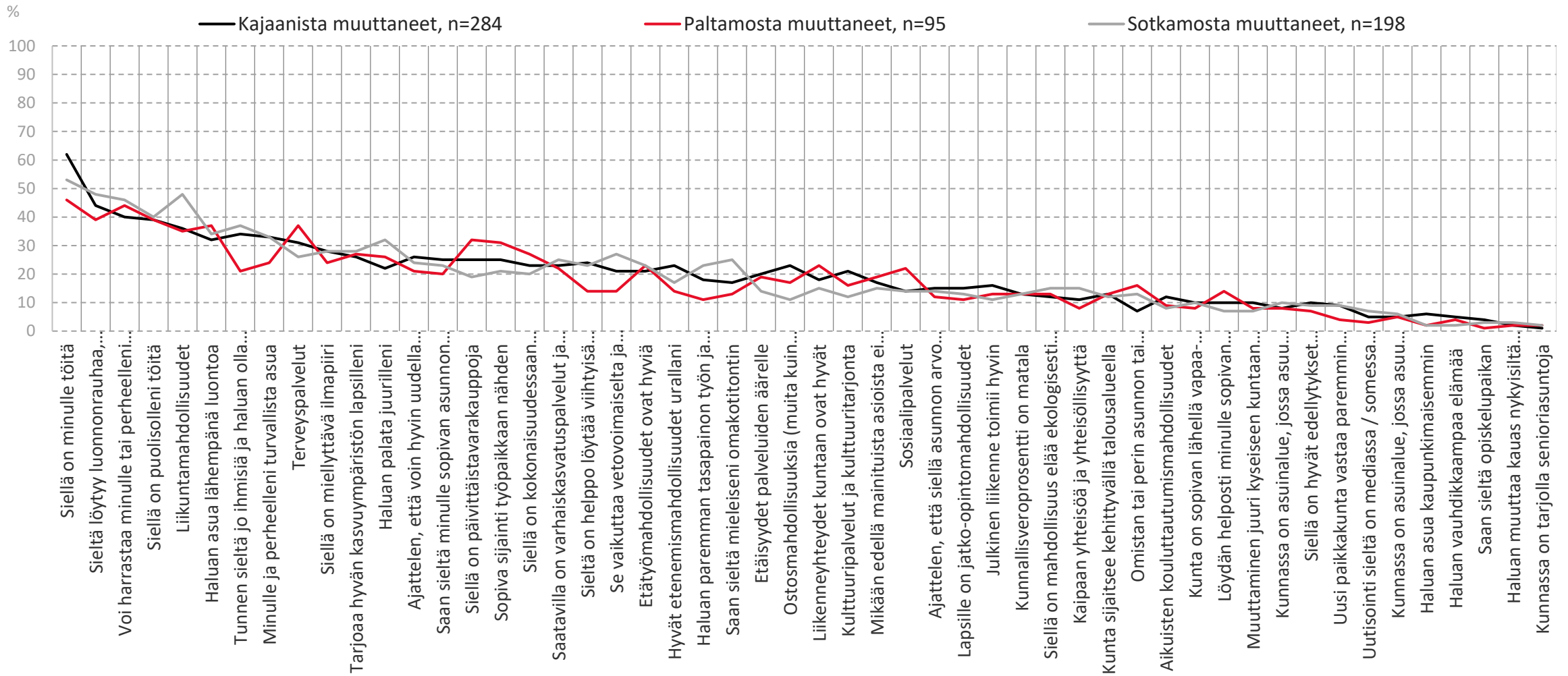
MUUT SYYT

Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa (LÄHTÖMUUTTAJAT) / päätit muuttaa kuntaan (TULOMUUTTAJAT)?

Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa. Ajattele siitä näkökulmasta, että minkä asioiden tulisi toteutua, jotta olisit valmis muuttamaan kuntaan.

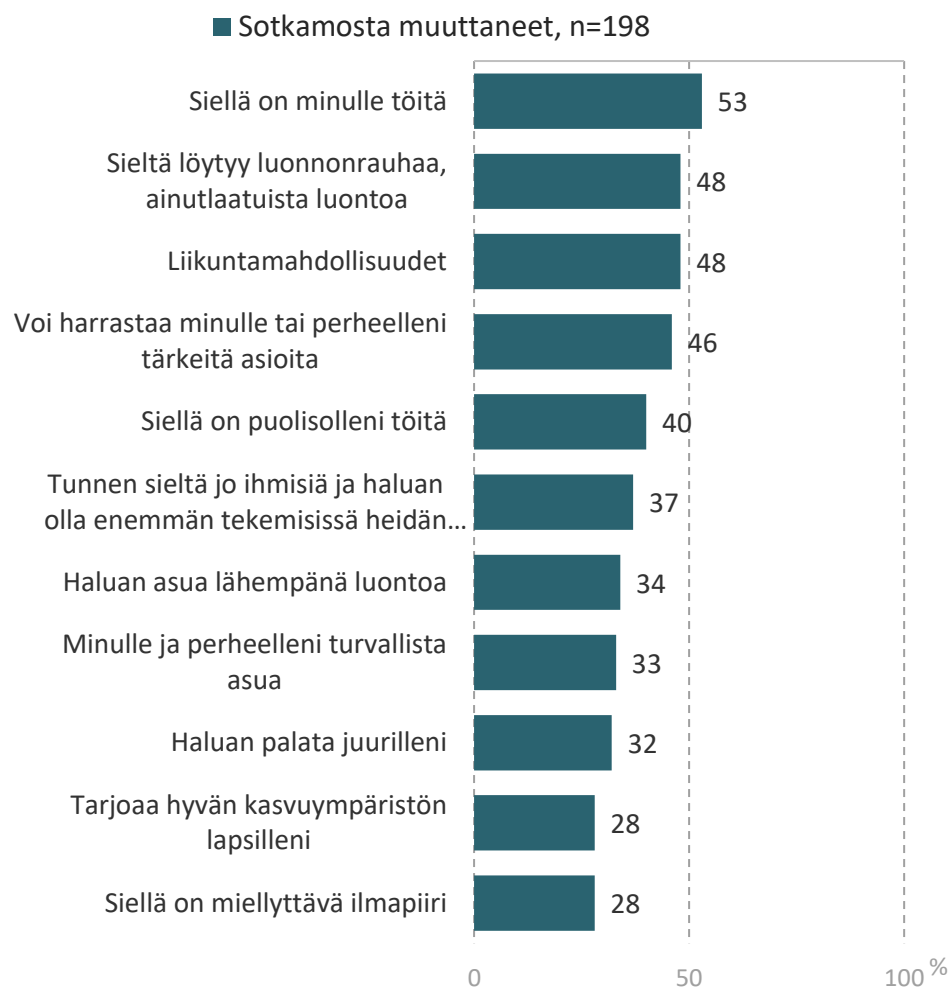
Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa. Ajattele siitä näkökulmasta, että minkä asioiden tulisi toteutua, jotta olisit valmis muuttamaan kuntaan.
 TOP 10 VASTAUSTA: Kaikki ja Kajaanista muuttaneet

Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa. Ajattele siitä näkökulmasta, että minkä asioiden tulisi toteutua, jotta olisit valmis muuttamaan kuntaan.
 TOP 10 VASTAUSTA: Kaikki ja Paltamosta muuttaneet

Mitkä asiat ovat tärkeitä, kun olet päättämässä mahdollista paluumuuttoa. Ajattele siitä näkökulmasta, että minkä asioiden tulisi toteutua, jotta olisit valmis muuttamaan kuntaan.
 TOP 10 VASTAUSTA: Kaikki ja Sotkamosta muuttaneet

Paluumuuttoa estävät tekijät

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeitä paluumuuttoasi estäviä asioita kuntaan? LÄHTÖMUUTTAJAT

TOP 20 SYYTÄ

■ Kaikki, n=577

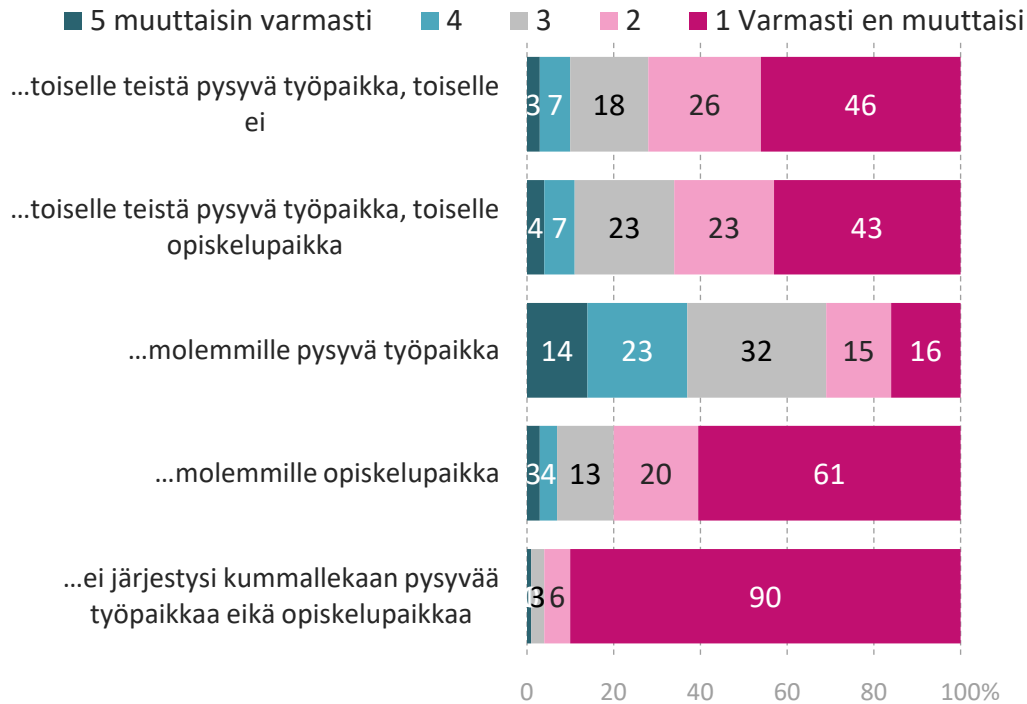

MUUT SYYT

Muuttaisitko kuntaan jos sieltä tai lähialueelta järjestyisi...

Lähtömuuttajat, alle 65-vuotiaat, asuu kumppanin kanssa

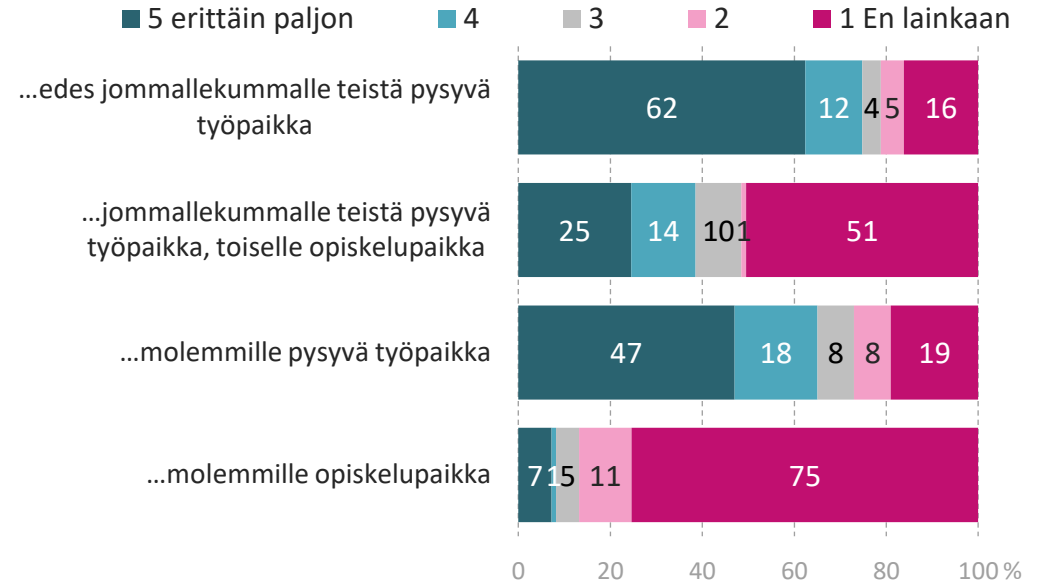
Pysyvän työpaikan järjestyminen molemmille

- Erityisesti 25-39 –vuotiaat
- Työntekijät, toimihenkilöt ja opiskelijat
- Muut perhesyyt, opiskelu ja työ vaikuttivat poismuuttoon
- Seuraa työtilannetta Kainuussa
- Muutto Kainuuseen houkuttelee

Vastaajat, lähtömuuttajat, alle 65-vuotias, asuu kumppanin kanssa, n=371

Muuttaessasi kuntaan, pohditko seuraavia asioita? Jos sieltä tai lähialueelta järjestyisi...

Tulomuuttajat, alle 65-vuotiaat, asuu kumppanin kanssa

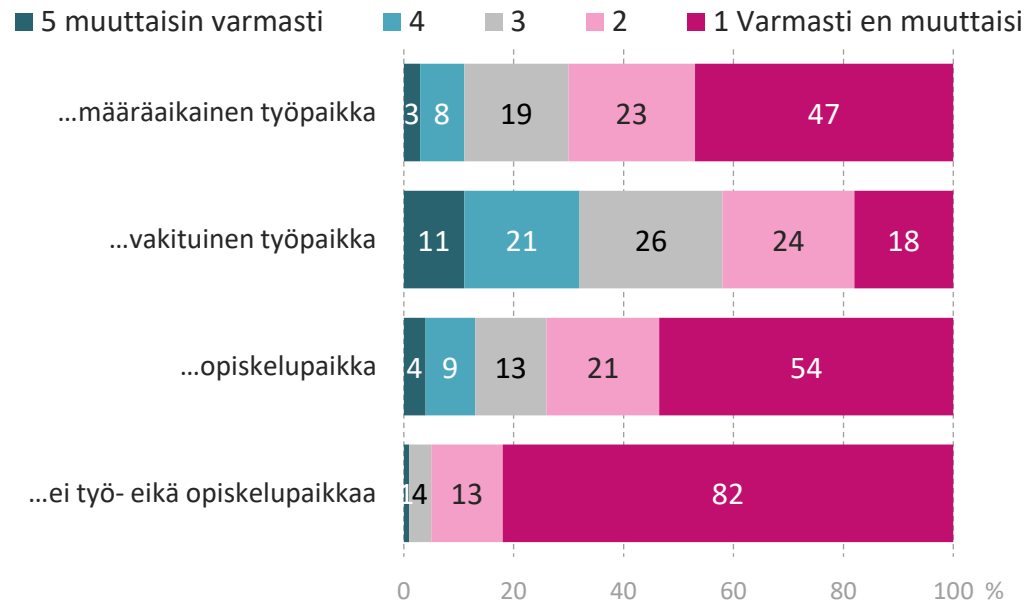
Pysyvän työpaikan järjestyminen edes jommallekummalle

- Erityisesti 30-49 –vuotiaat
- Lapsitaloudessa asuvat
- Asiantuntijat
- Yli 70 000 € / v ansaitsevissa talouksissa asuvat

Vastaajat, tulomuuttajat, alle 65-vuotias, asuu kumppanin kanssa, n=73

Muuttaisitko kuntaan jos sieltä tai lähialueelta järjestyisi...

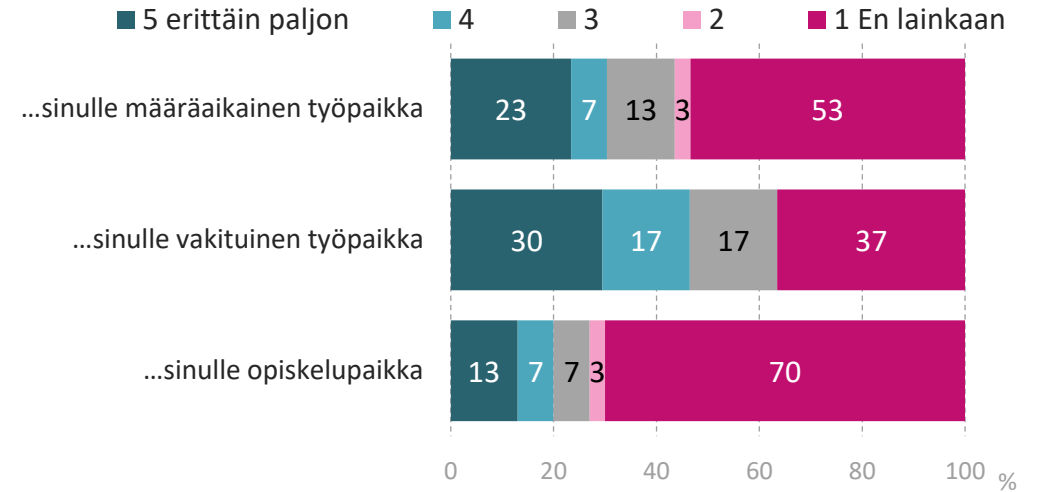
Lähtömuuttajat, alle 65-vuotiaat, asuu yksin

Vastaajat, lähtömuuttajat, alle 65-vuotias, asuu yksin, n=141

Muuttaessasi kuntaan, pohditko seuraavia asioita?

Tulomuuttajat, alle 65-vuotiaat, asuu yksin

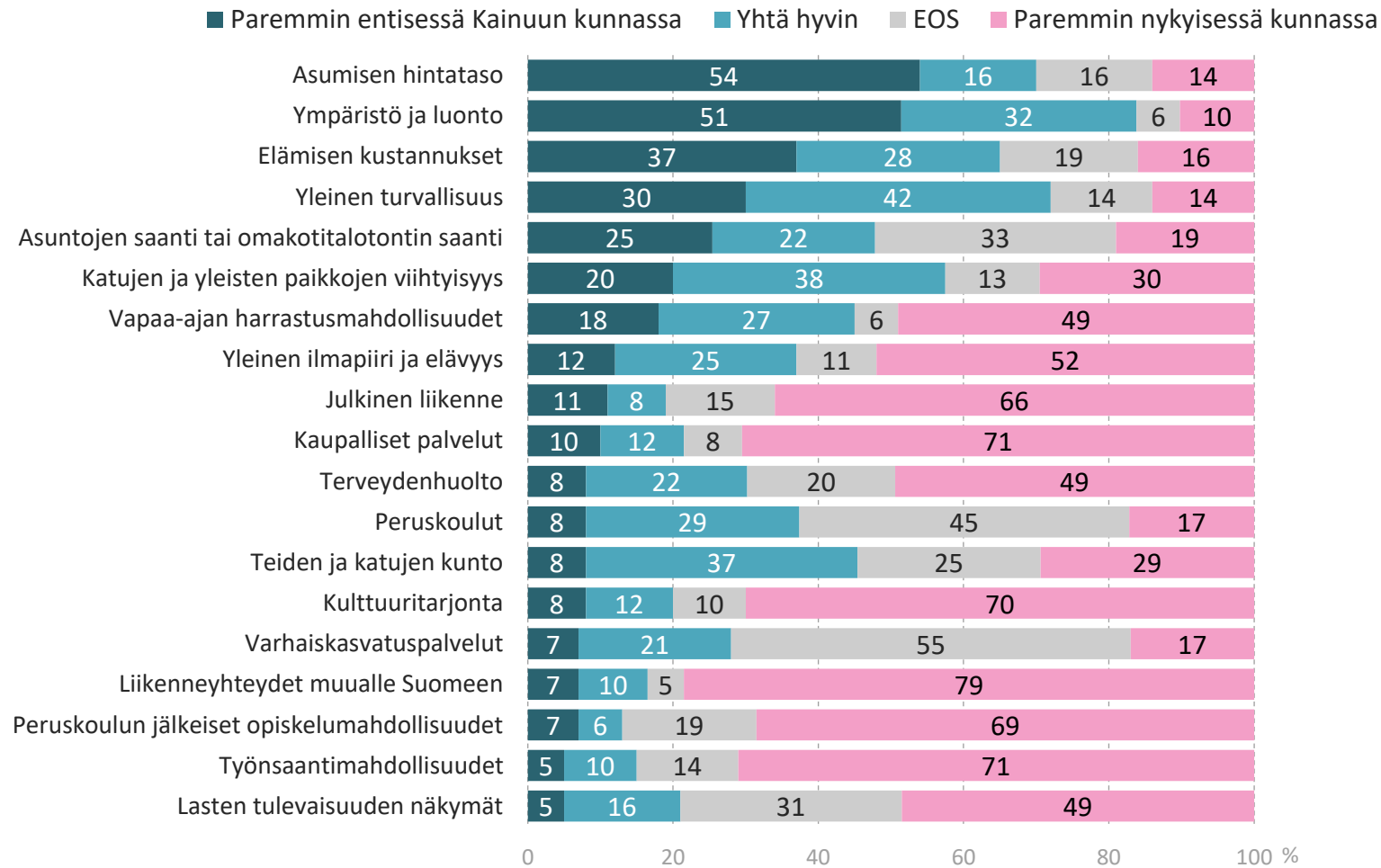

Vastaajat, tulomuuttajat, alle 65-vuotias, asuu yksin, n=30

Kainuun kunnan vertailu entiseen / nykyiseen kuntaan

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

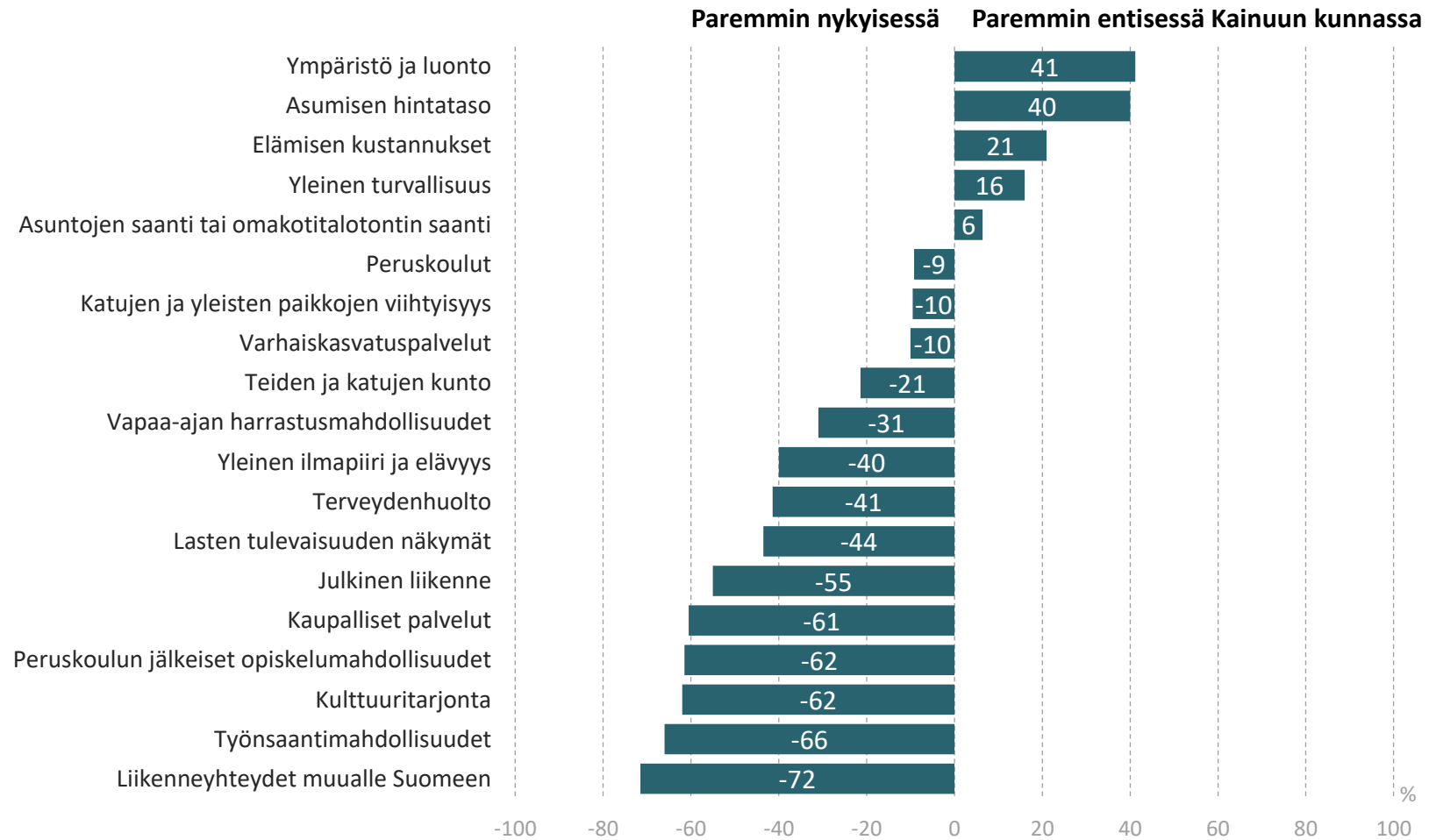
Lähtömuuttajat

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

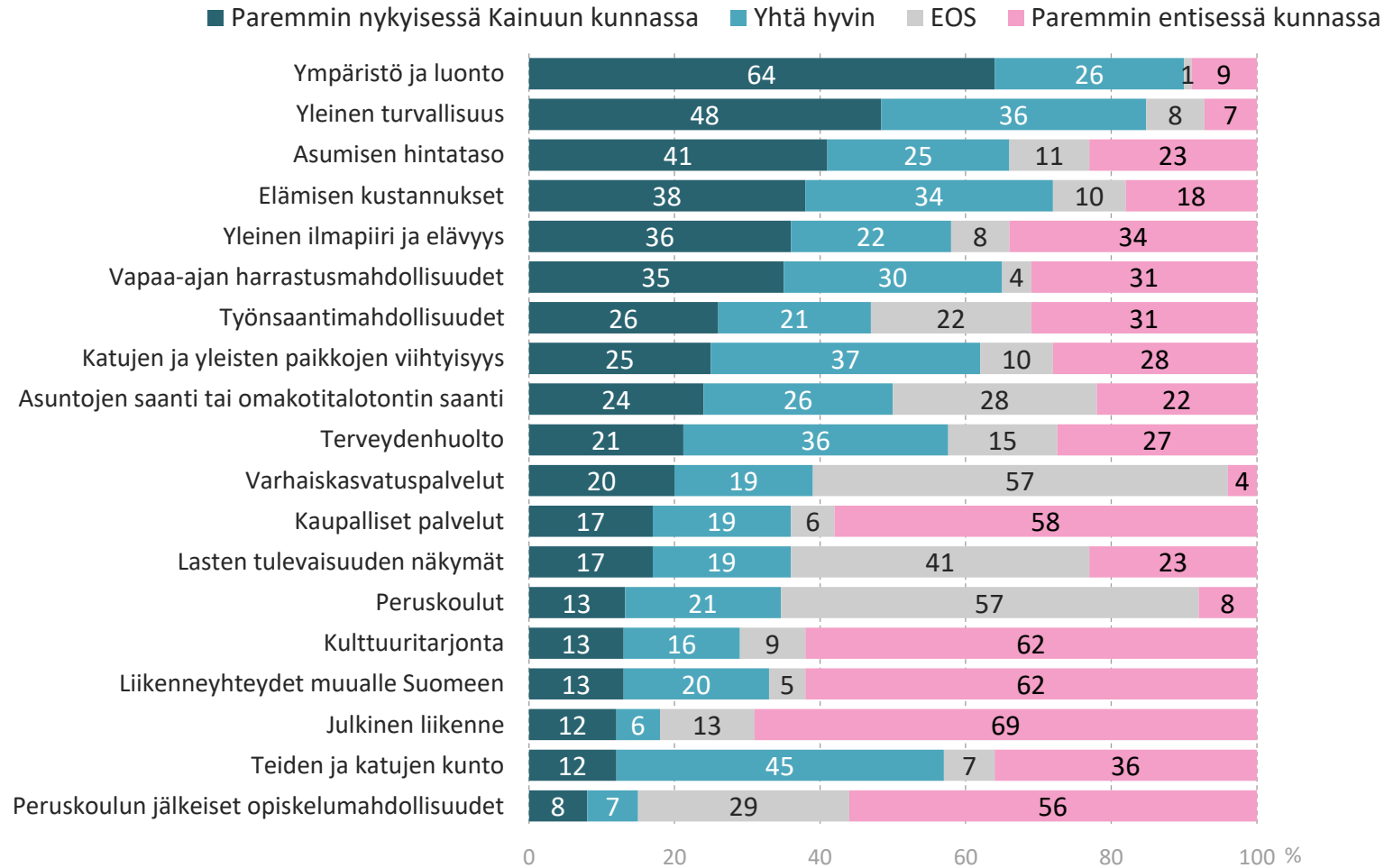
Lähtömuuttajat (Indeksoitu +=paremmin entisessä, - paremmin nykyisessä)

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

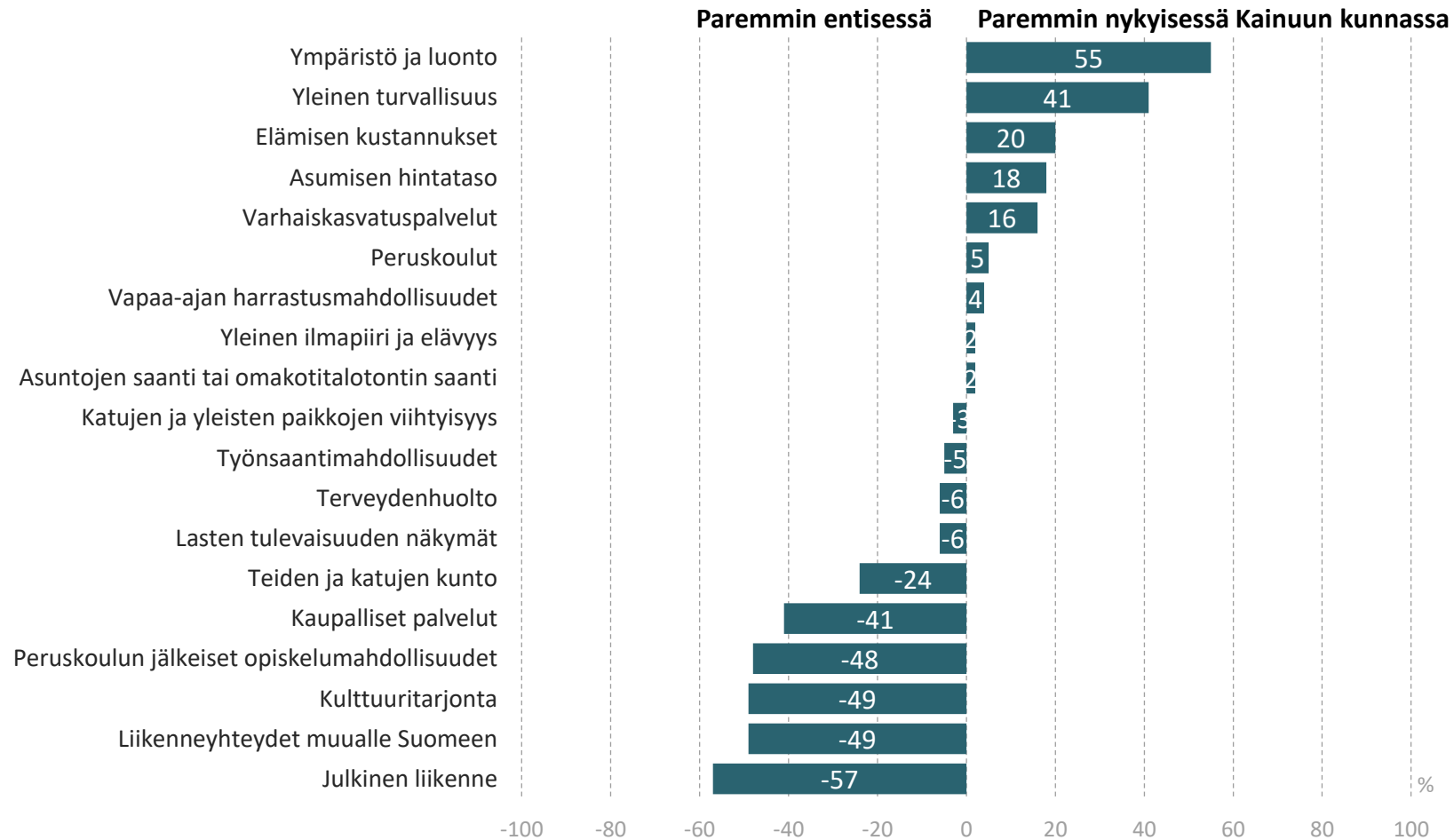
Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

Tulomuuttajat

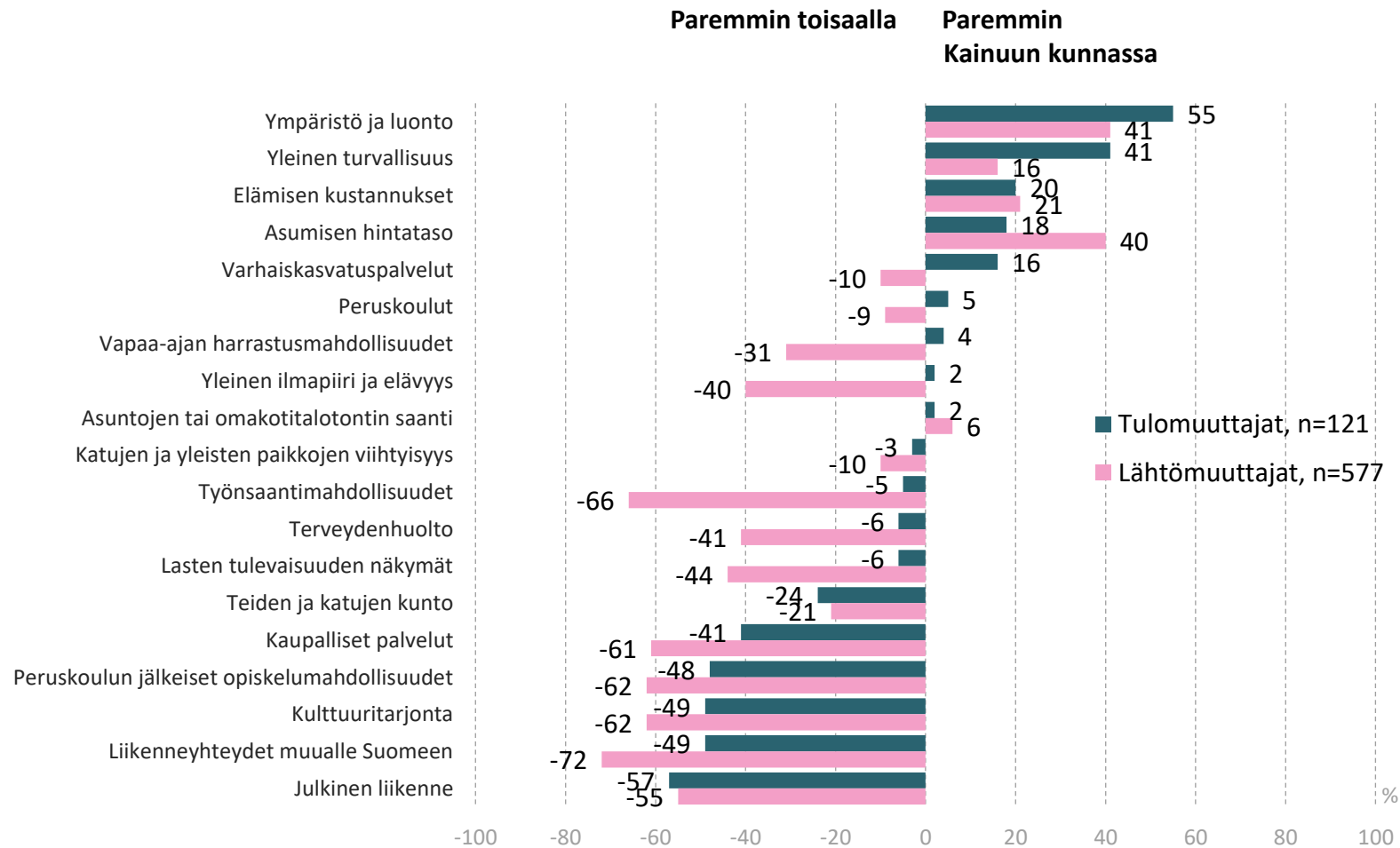
Vastaajat, tulomuuttajat, n=121

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi Kainuussa vai toimivatko ne yhtä hyvin?
 Tulomuuttajat (Indeksoitu +=paremmin entisessä, - paremmin nykyisessä)

Vastaajat, tulomuuttajat, n=121

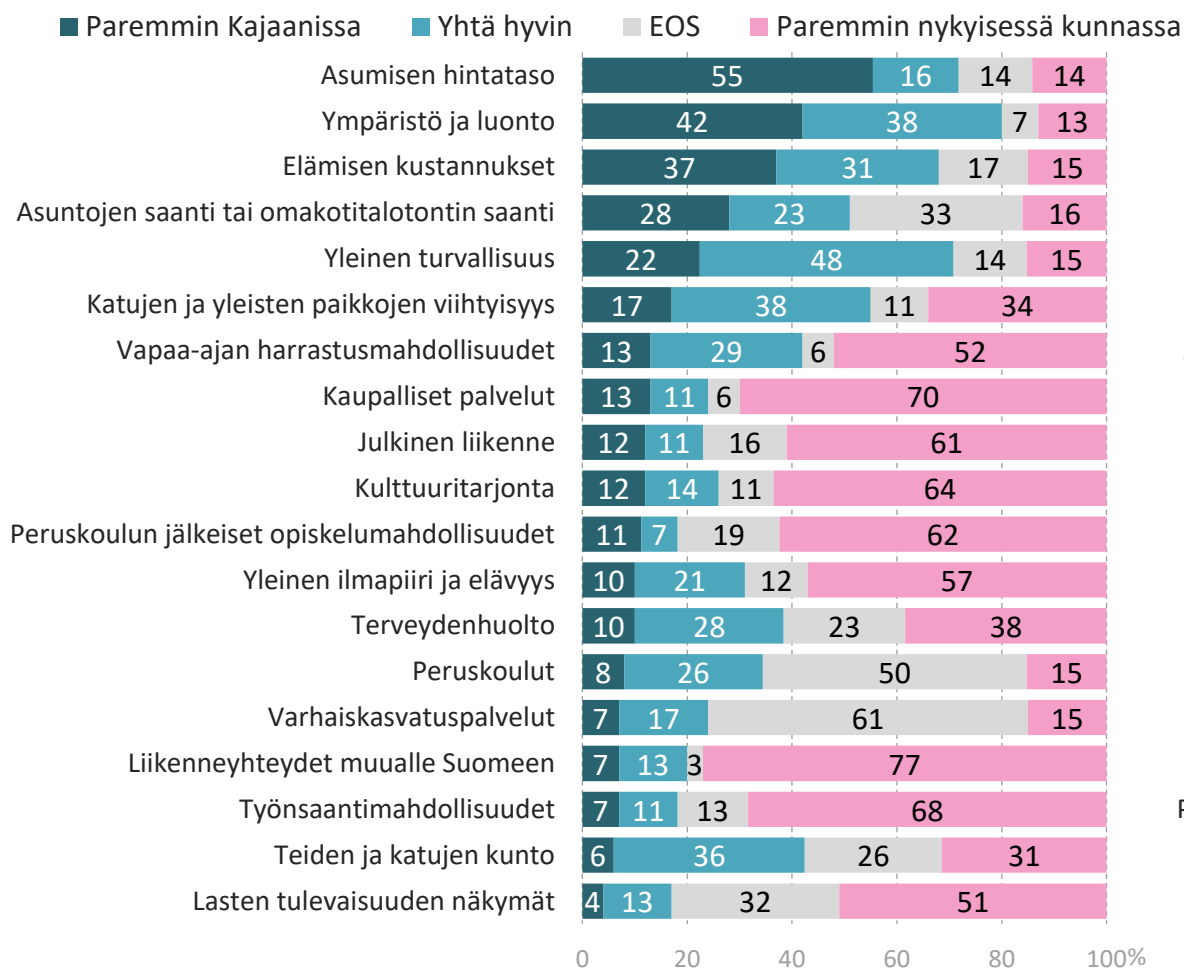
Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin? (Indeksoitu +=paremmin entisessä, - paremmin nykyisessä)

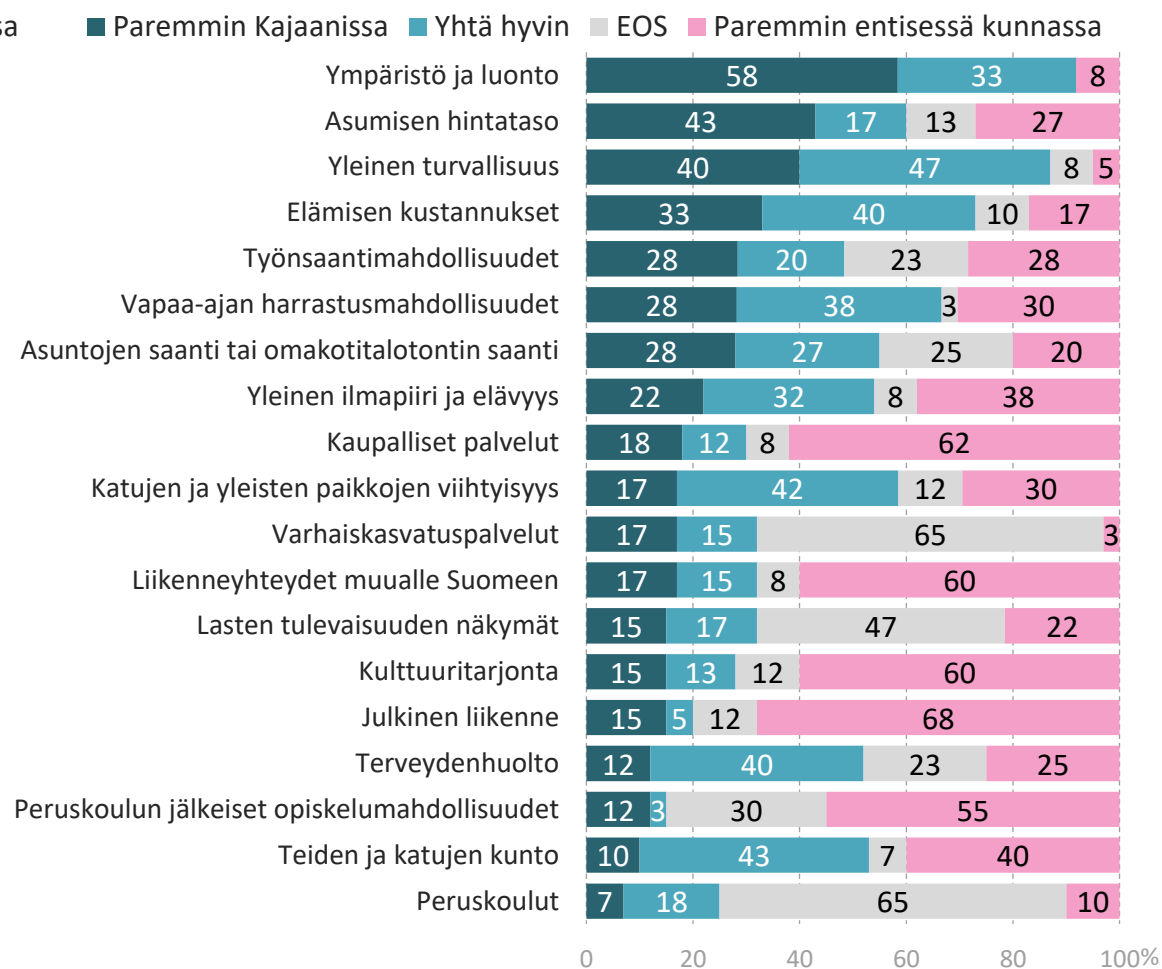
Vastaajat, tulomuuttajat, n=121 / Lähtömuuttajat, n=577

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

Kajaanista muuttaneet, n=284

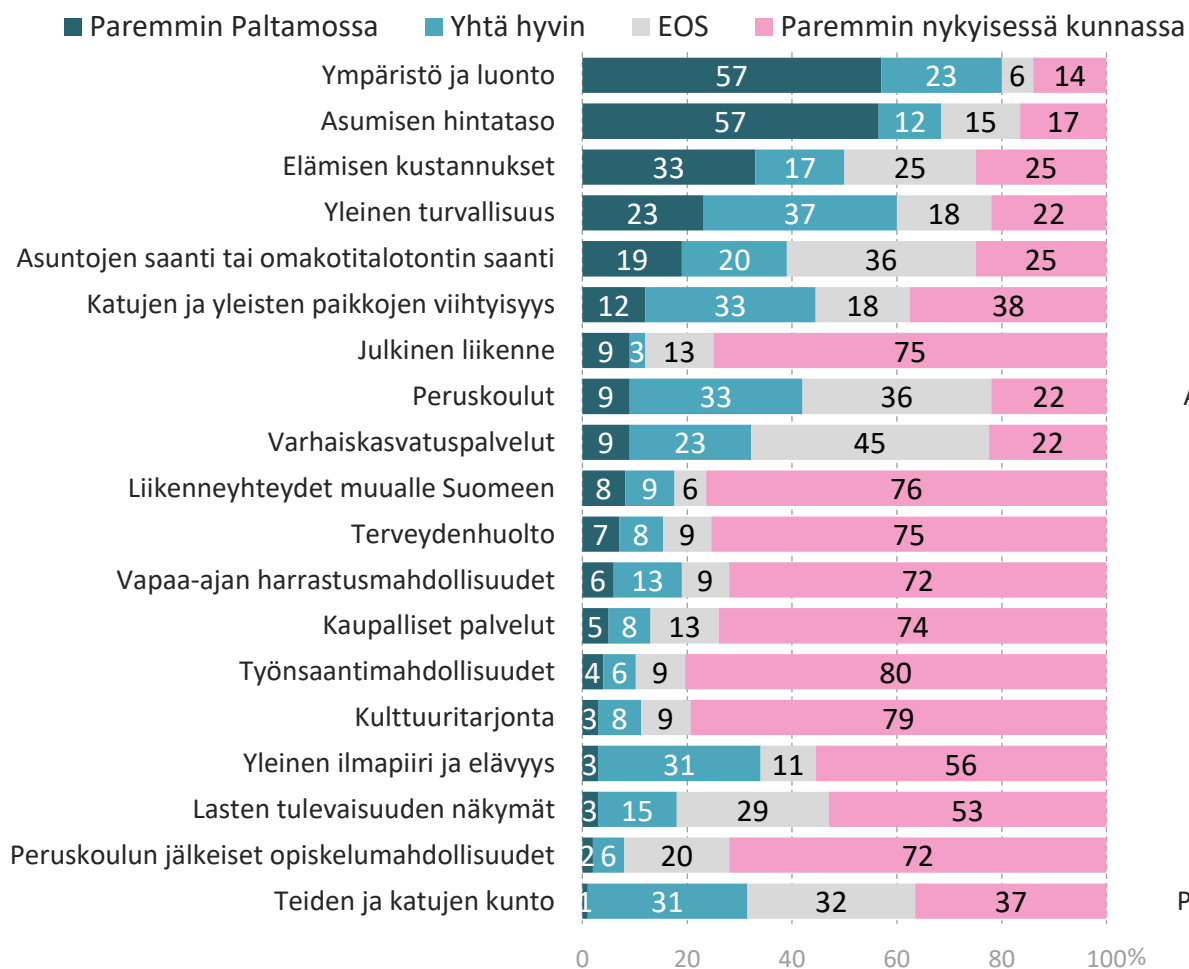

Kajaaniin muuttaneet, n=60

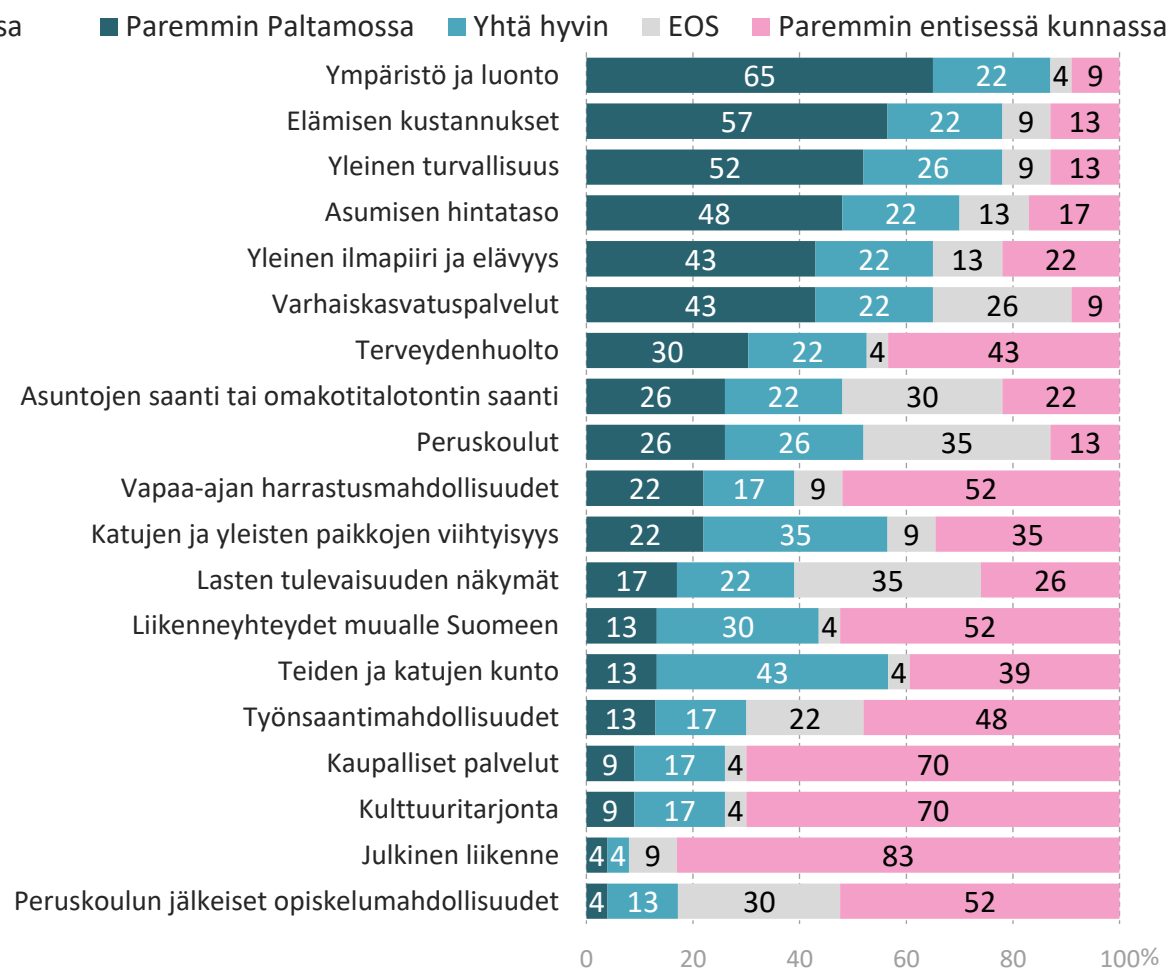

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

Paltamosta muuttaneet, n=95

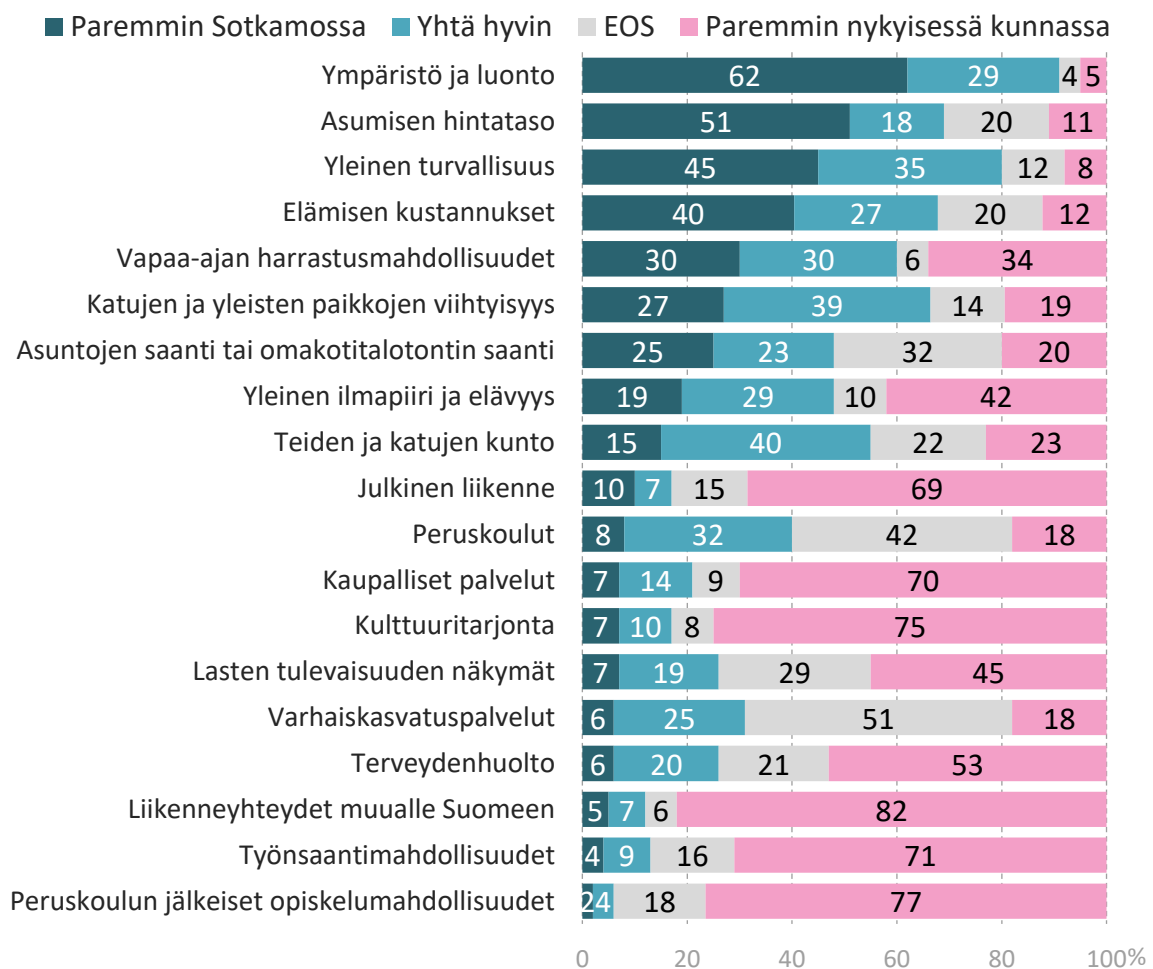

Paltamoon muuttaneet, n=23

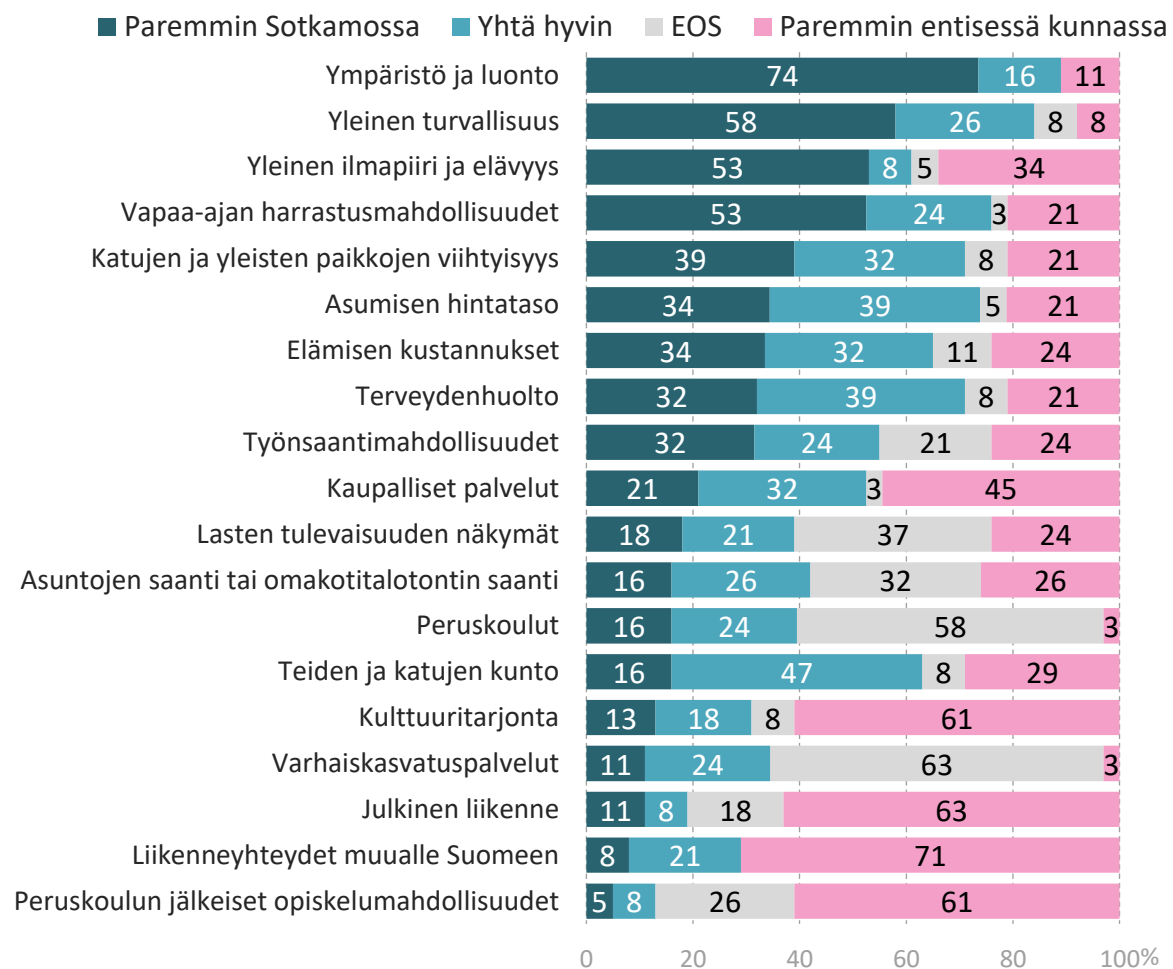

Toimivatko seuraavat asiat kokemuksesi pohjalta paremmin entisessä kunnassa vai nykyisessä kotikunnassasi vai toimivatko ne yhtä hyvin?

Sotkamosta muuttaneet, n=198

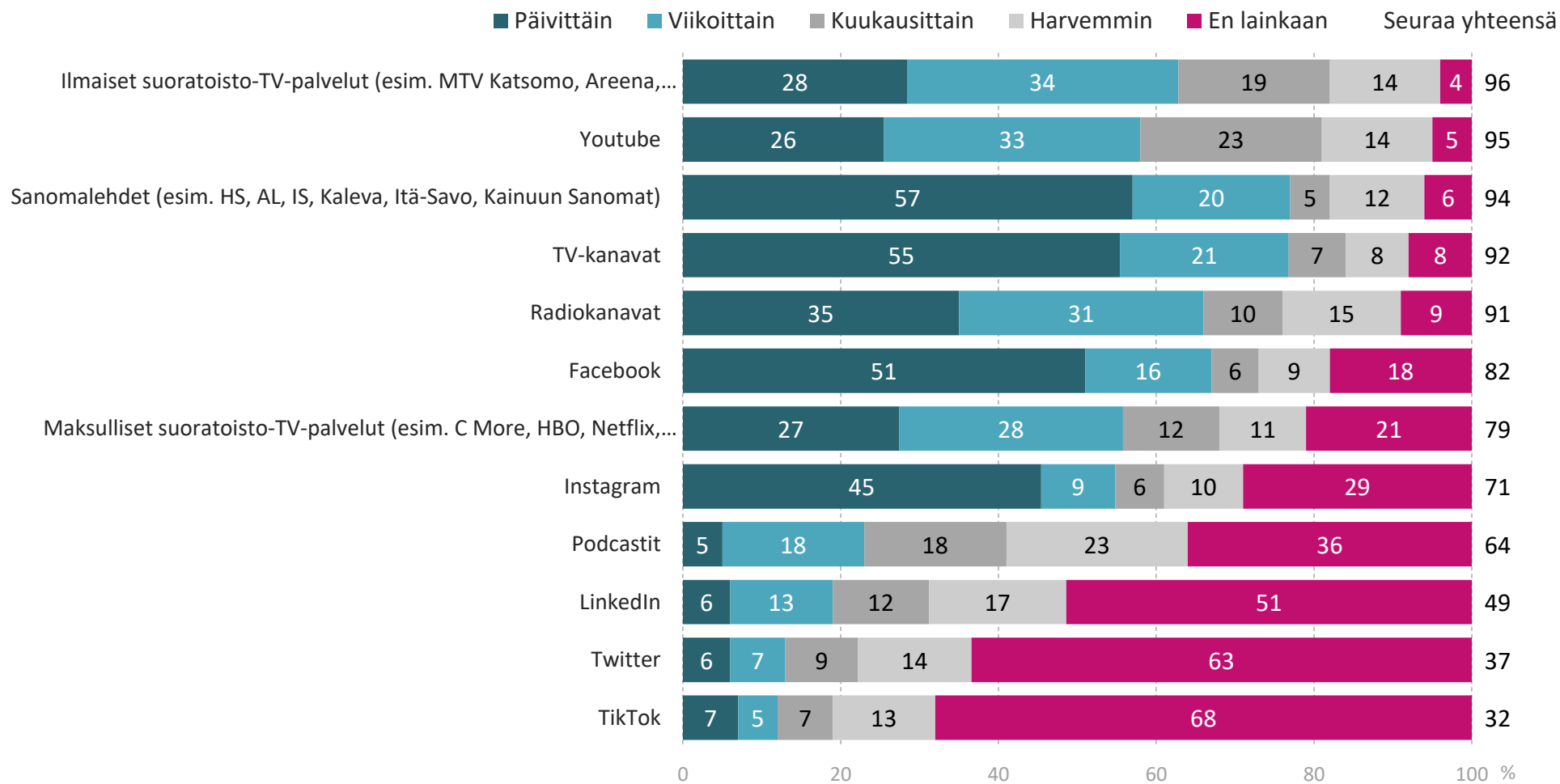

Sotkamaan muuttaneet, n=38

Median seuraaminen

Medioiden seuraaminen Lähtömuuttajat

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Median seuraaminen

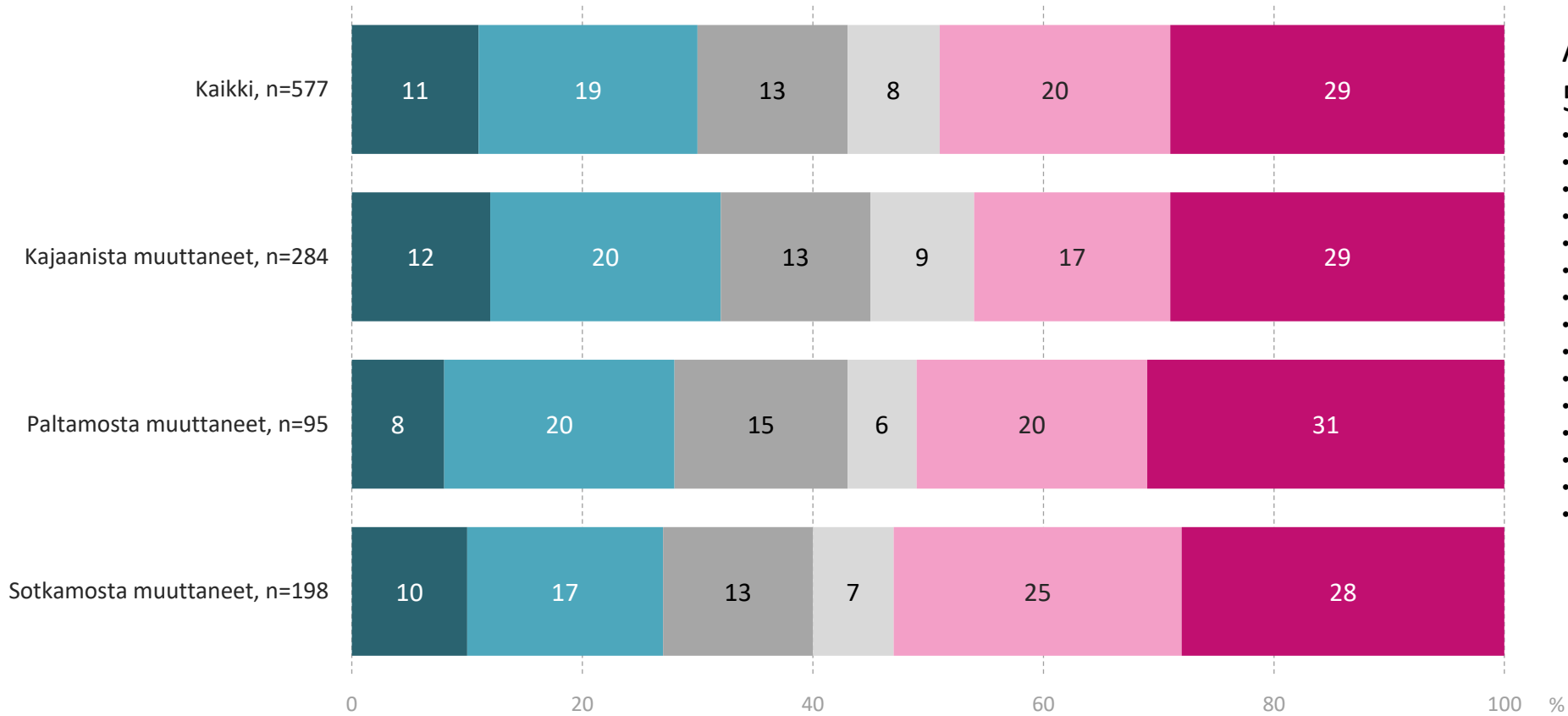
- He, joita muutto vakituisesti johonkin Kainuun kuntaan houkuttelee seuraavat aktiivisimmin (päivittäin) TV:tä, Facebookia ja sanomalehtiä. Myös Instagramin säännöllinen seuraaminen on yleistä.

▪ TV	57 %
▪ Facebook	55 %
▪ Sanomalehdet	51 %
▪ Instagram	40 %
▪ Radiokanavat	33 %
▪ Ilmaiset suoratoisto-TV-palvelut	27 %
▪ Maksulliset suoratoisto-TV-palvelut	27 %
▪ Youtube	23 %
▪ TikTok	8 %
▪ LinkedIn	7 %
▪ Twitter	5 %
▪ Podcastit	2 %

Muuttoaikeet 5 vuoden kuluessa

Kuinka todennäköistä on, että muutat pois nykyisestä asuinkunnastasi seuraavan viiden vuoden aikana? Lähtömuuttajat

■ 5 erittäin todennäköistä ■ 4 melko todennäköistä ■ 3 en ole ajatellut asiaa ■ En osaa sanoa ■ 2 melko epätodennäköistä ■ 1 erittäin epätodennäköistä

Asuinalue 5+4 %

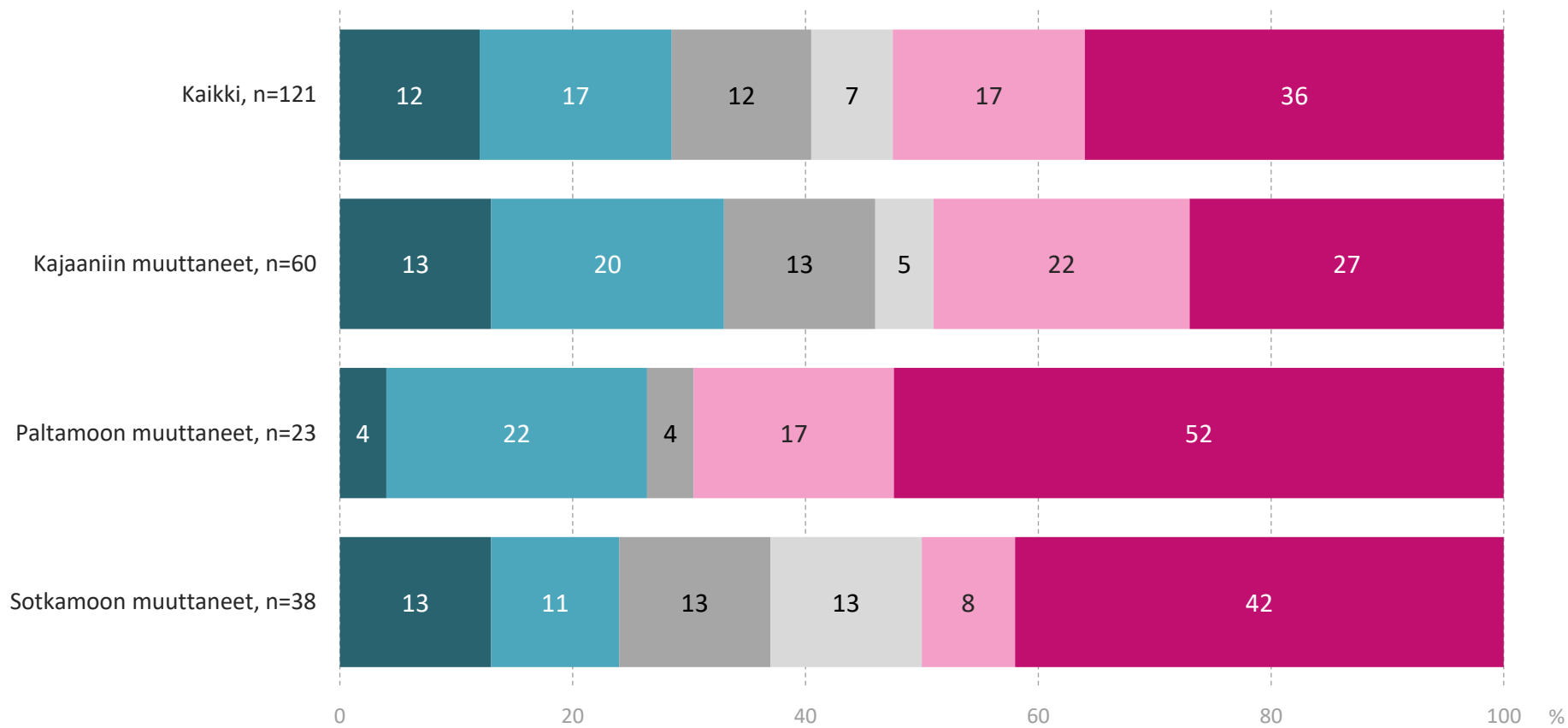
- Joensuu 47 %
- Varsinais-Suomi/Satakunta 41 %
- Helsinki 34 %
- Muu Uusimaa/K-/P-Häme 32 %
- Keski-/Etelä-/Pohjanmaa 32 %
- Lappi 32 %
- Muu pk-seutu 31 %
- Tampere 31 %
- E-Karjala/Kymenlaakso/E-Savo 30 %
- Muu P-Savo/P-Karjala 28 %
- Oulu 27 %
- Jyväskylä 24 %
- Muu Pirkanmaa/K-Suomi 24 %
- Kuopio 22 %
- Muu P-Pohjanmaa 21 %

Vastaajat, lähtömuuttajat, n=577

Kuinka todennäköistä on, että muutat pois nykyisestä asuinkunnastasi seuraavan viiden vuoden aikana?

Tulomuuttajat

■ 5 erittäin todennäköistä
 ■ 4 melko todennäköistä
 ■ 3 en ole ajatellut asiaa
 ■ En osaa sanoa
 ■ 2 melko epätodennäköistä
 ■ 1 erittäin epätodennäköistä

Vastaajat, tulomuuttajat, n=121

Liitteet

Laadunvarmistus Taloustutkimuksessa

- SGS Fimko on myöntänyt Taloustutkimukselle ISO 20252 -toimialasertifikaatin, ja tämän projektin kaikki vaiheet on toteutettu kyseisen standardin ja Suomen lakien mukaisesti.
- Taloustutkimus käsittelee aina kaikkia tutkimuksiin liittyviä, sekä asiakkailta saatuja että tutkimuksen yhteydessä syntyneitä, tietoja ehdottoman luottamuksellisina.
- Taloustutkimus on sitoutunut noudattamaan ESOMARin ja Kansainvälisen Kauppakamarin yhdessä julkaisemia tutkimusalan kansainvälisiä perussääntöjä.
- Taloustutkimus ei ole käyttänyt alihankkijoita tässä tutkimuksessa.

Erillistutkimuksen tulosten julkaiseminen ja edelleen luovuttaminen

- Tutkimuksen tilaaja voi julkistaa tilaamansa tutkimuksen tuloksia, kunhan julkaistut tulokset eivät ole harhaanjohtavia.
- Kun tutkimustuloksia julkaistaan, tulee selvästi erottaa tulokset ja niiden tulkinta.
- Julkistamisen yhteydessä on aina mainittava tutkimuksen nimi, toteutusaika ja tutkimuksen tekijä, Taloustutkimus Oy.
- Toivomme, että lähetätte suunnittelemanne julkaisun (lehtiartikkeli, verkossa julkaistavat tiedot ym.) Taloustutkimus Oy:hyn tarkastettavaksi ennen julkaisemista. Lisäksi toivomme, että toimitatte meille tiedon siitä, missä ja milloin asia julkaistaan, jotta voimme vastata meille mahdollisesti tuleviin kyselyihin.
- Olemme mielellämme avuksi viestinnässänne.

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %:N TASOLLE

% -luku, joka tuli tulokseksi	VASTAAJAMÄÄRÄ															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5,6	±4,0	±3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±0,98	±0,9	±0,61	±0,51	±0,4
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,75	±0,62	±0,49
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,86	±0,71	±0,56
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4 ¹	±0,96	±0,79	±0,62
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0	±0,87	±0,68
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2	±0,99	±0,77
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9 ^{3b}	±6,0	±4,9 ^{3a}	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3	±1,1	±0,85
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4	±1,2	±0,92
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6	±1,3	±1,0 ²
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8	±1,4	±1,1
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9	±1,6	±1,2
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0	±1,7	±1,3
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1	±1,7	±1,4
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2	±1,8	±1,4
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4
50 tai 50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4

Esimerkki 1

Jos tuhannesta vastaajasta 5 % on ostanut tuotetta, on virhemarginaali ±1,4 prosenttiyksikköä. Koko väestössä on siis 95 %:n luotettavuustason mukaan 3,6–6,4 % tuotetta ostaneita.

Esimerkki 2

Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen markkinaosuus on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tutkimukseen tarvitaan 5000 vastaajaa.

Esimerkki 3

a) Tuhannen vastaajan joukossa 15–19-vuotiaita on 150, ja näistä 10 % ilmoittaa ostavansa säännöllisesti tuotetta X. Todellinen ostajien osuus 95 %:n luotettavuustasolla on 10 % ±4,9 eli 5,1–14,9 %.

b) Jos otoskoko olisi puolta pienempi eli 500, 15–19-vuotiaita vastaajia olisi 75 ja todellinen ostajien osuus olisi 10 % ±6,9 eli 3,1–16,9 %.

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTAULUKKO 95 %:N TASOLLE

p = 50 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,8						
250	11,6	8,8					
500	10,7	7,6	6,2				
750	10,4	7,2	5,7	5,1			
1000	10,3	6,9	5,4	4,7	4,4		
1500	10,1	6,7	5,1	4,4	4,0	3,6	
2000	10,0	6,6	4,9	4,2	3,8	3,4	3,1

p = 40 tai 60 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,6						
250	11,4	8,6					
500	10,5	7,4	6,1				
750	10,2	7,0	5,5	5,0			
1000	10,1	6,8	5,2	4,6	4,3		
1500	9,9	6,6	5,0	4,3	3,9	3,5	
2000	9,8	6,4	4,8	4,1	3,7	3,3	3,0

p = 30 tai 70 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	12,7						
250	10,6	8,0					
500	9,8	7,0	5,7				
750	9,6	6,6	5,2	4,6			
1000	9,4	6,3	4,9	4,3	4,0		
1500	9,3	6,1	4,6	4,0	3,7	3,3	
2000	9,2	6,0	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8

p = 20 tai 80 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	11,1						
250	9,3	7,0					
500	8,6	6,1	5,0				
750	8,3	5,7	4,5	4,1			
1000	8,2	5,6	4,3	3,8	3,5		
1500	8,1	5,3	4,1	3,5	3,2	2,9	
2000	8,0	5,3	3,9	3,4	3,0	2,7	2,5

p = 10 tai 90 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	8,3						
250	7,0	5,3					
500	6,4	4,5	3,7				
750	6,3	4,3	3,4	3,0			
1000	6,2	4,2	3,2	2,8	2,6		
1500	6,1	4,0	3,0	2,6	2,4	2,2	
2000	6,0	3,9	2,9	2,5	2,3	2,0	1,9

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri-suuruisten otosten ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä saatua tulosta/osuutta.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisessa oli 250 vastaajaa ja toisessa 1000. Tuotteen markkina-osuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Tarkasteluun valitaan taulukko p = 40 tai 60 %, koska saadut tulokset ovat kaikkein lähimpänä sitä. Taulukosta katsotaan luku otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta. Tässä tapauksessa tulosten eron merkitsevyyteen olisi vaadittu 6,8 prosenttiyksikön ero, joten tehtyjen tutkimusten tulosten ero (2 prosenttiyksikköä) ei ollut merkitsevää.